№ 18 (3963)
6 сакавіка 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На простор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Паслязаўтра – Міжнародны жаночы дзень!
Для Вас, мілыя, паэмы пішуцца, музыка чароўная гучыць.
Віншуем!

Анатоль ЗЭКАЎ

Гімн жанчыне

Усё пачынаецца з Жанчыны:
і слова першае, і крок.
Яна ўсяго першапрычына,
ўсяго аснова і выток.
Яна – выток дабра й пяшчоты,
кахання, веры і надзей.
І не па ёй жыць бестурботна.
Яна ў турботах кожны дзень.
Як цяжка нам – каханнем лечыць,
сваёй пяшчотай і дабром.
Калі ж не ўладзім ёй у нечым,
яна усходзіцца – што гром.
І не спрачайся з ёй. Не раю.
Лепш памаўчы – з плячэй гара.
Яна дабра табе жадае,
а ты ўцякаеш ад дабра.
Яна на ўсё з табою згодна
і ў дні журбы, і ў дні свята,
каб век адно шаптаць:
– Мой родны,
уберагу цябе ад зла,
уберагу ад злых напасцяў,
ад вока злога, злых сяброў.
Няхай мінуць цябе няшчасці –
хай не міне цябе дабро!
І не шукай нідзе прычыны,
як раптам сэрца адтае.
Усё пачынаецца з Жанчыны.
Усё пачынаецца з Яе!

З НАГОДЫ

Зміцер ВАЙЦЮШКЕВІЧ: “Дзяўчынка ў хаце – гэта свята”

Напярэдадні 8 Сакавіка вядомы беларускі бард Зміцер ВАЙЦЮШКЕВІЧ распавёў “Народнай Волі” пра жанчын, каханне і сямейнае шчасце.

– У адным з анонсаў да вашага канцэрта прачытаў: “Ці шмат жаночых сэрцаў разбіў Зміцер Вайцюшкевіч за сваё жыццё? Ёсць меркаванне, што не менш, чым запісаў альбомаў, а альбомаў у яго столькі, што адной рукой не ўтрымаеш... А магчыма, не ўтрымаеш і дзвюма...”

– Я стараўся ўсё ж такі быць прыстойным чалавекам, які калі ўжо і разбіваў сэрца, то неяк па-людску. Хоць, шчыра прызнаюся, не заўсёды так атрымлівалася. Былі, натуральна, аперэтачныя і нават драматычныя сюжэты ў маім жыцці. І зараз з вышыні сваіх яшчэ не вельмі старых гадоў гэта выглядае досыць смешна.

– Ці гарным хлопцам вы былі ў школе, інстытуце?

– Я пра гэта не ведаў. Здараецца, што бацькі выхоўваюць дзяцей у стылі “Ой, ты мой прыгажун, анёлак!”. Пасля чаго дзіця прыходзіць у школу з такім жа адчуваннем. У мяне такога не было. Я быў, скажам так, ніякі, мяне ніхто не хваліў. Добра яшчэ, што не крычалі, дый не было асабліва за што. Праўда, у дзяцінстве я крыху паліў, у 7-гадовым узросце нават самагонку спрабаваў з мясцовымі мужыкамі, якія закладвалі браму на вяселлі. А наконт усведамлення сябе самога... Гэта пачалося крыху пазней – калі ўжо вусы пачалі прабівацца. Першыя дзяўчаты звярталі ўвагу, і найперш – тая, якую найбольш кахаў. Гэта было каханне ад садка і да школы, адносіны, як у вершы Рыгора Барадуліна: “Якія будуць сніцца, сніцца, сніцца...” Пазней ужо прыйшло разуменне, што на мяне нехта можа звяртаць увагу. Але, пакуль не пачаў іграць на барабанах у школьным ансамблі, пра гэта нават не думаў. А як пачаў – пацягнуліся дзявочыя сэрцы.

– Чаму першае каханне не перарасло ў нешта большае?

– Звычайна такія адносіны – дзіцячыя ілюзіі. Можа, у кагосьці яны і перарастаюць у вялікае каханне, але я ў свой час паехаў вучыцца ў Ліду, там былі свае спакусы і пачыналася дарослае жыццё. Я яшчэ доўга шкадаваў, што ў нас не склалася, але зараз, спадзяюся, супакоіўся.

– Ці былі ў вас як у творчага чалавека крэатыўныя падыходы да знаёмства з дзяўчатамі?

– Па-рознаму бывала. Здаралася, што сустракаўся поглядам з дзяўчынай і разумеў, што як мінімум на бліжэйшы вечар мы ўжо разам. Нападпітку мог пазнаёміцца з іншай “каралевай”, бо тады бар’ераў для мяне не існавала. А зараз, гледзячы на тое, што адбываецца ў маёй музычнай дзейнасці, стараюся не злоўжываць “артыстычным становішчам”. Пасля канцэрта трэба скручваць шнуры ды везці ўсё гэтае шчасце. А потым ужо магу дазволіць сабе сустрэцца з сябрамі, каб абмеркаваць канцэрт пад нейкую чарку.

– Але прыхільніц хапала?

– Давайце я пастараюся захаваць вобраз цнатлівага сямейнага чалавека, які ўжо адумаўся. І зараз, дзякуй Богу, у мяне ля пад’езда ніхто з прыхільніц не дзяжурыць.

– Пра жаніцьбу ў колькі гадоў пачалі задумвацца?

– Я наогул не думаў пра гэта – яно само неяк прыйшло. Як кажуць: як стрэслася, так і панеслася. І, калі атрымалася, што патрэбна было ажаніцца, мы гэта зрабілі. Я нікуды не ўцякаў, усё адказна пераносіў... Розныя былі хвалі (маю на ўвазе свае папярэднія афіцыйныя шлюбныя саюзы), таму ёсць аб чым шкадаваць і чаго саромецца. Але спадзяюся, што мой апошні шлюб з Галінай – гэта і ёсць тое самае сямейнае шчасце, аб якім я даўно марыў.

– Колькі ў вас было ўсяго шлюбаў?

– Да Галіны я афіцыйна жаніўся два разы. У мяне былі спявачка, мастачка, а зараз – дырыжор хору.

– Памятаеце сваё першае вяселле?

– І першае, і другое памятаю, хоць яны былі нешматлюднымі і артыстычнымі. Мы няшмат тады зараблялі. Хоць на першым вяселлі ў нас была чорная машына “Победа”, якая і везла нас, як падавалася, у светлую шчаслівую будучыню. З першай жонкай Веранікай Кругловай да жаніцьбы доўга сустракаліся і па артыстычных мерках пражылі ў шлюбе досыць доўга – каля пяці гадоў. Дарэчы, да гэтага часу падтрымліваем з ёй добрыя адносіны. Гэтак жа, як і з другой жонкай, якая зараз жыве ў Берліне. Спадзяюся, што мы наладзім адносіны са старэйшым сынам ад другога шлюбу, таму што для мяне гэта вельмі важна. Я адчуваю некаторую віну перад ім, перад былой жонкай... Не атрымалася ўбачыць дзіцячыя гады сына... Даводзіцца вучыцца на ўласных памылках.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

УЧОРА

Алесь Бяляцкі выступіў у ААН

*Віцэ-прэзідэнт Міжнароднай федэрацыі за правы чалавека, старшыня закрытага беларускімі ўладамі праваабарончага цэнтра «Вясна» **Алесь Бяляцкі** выступіў на 28-й сесіі Савета па правах чалавека ААН у Жэневе.*

У сваім трохххвілінным выступленні Алесь Бяляцкі змог раскрыць важнасць дзейнасці праваабаронцаў і праблемы пераследу праваабаронцаў і сацыяльных актывістаў у Беларусі і свеце. А таксама звярнуў увагу на неабходнасць прымянення мер для іх абароны на міжнародным узроўні.

“Праваабаронцы сутыкаюцца са шматлікімі перашкодамі ў сваёй дзейнасці. Пастаянна падвяргаюцца пагрозам, нападам, жорсткаму абыходжанню, забойствам, гвалтоўным знікненням, паклёпу, незаконным сачэнням, адвольным затрыманням. Супраць іх накіраваны законы, якія вызначаюць іх легітымную дзейнасць як антыдзяржаўную і якія навешваюць на іх зневажальны, хлуслівы ярлык «замежных агентаў», як гэта робіцца ў Расіі”, – сказаў праваабаронца падчас выступлення.

Паводле слоў Бяляцкага, нягледзячы на міжнародныя стандарты, прастора для дзейнасці грамадзянскай супольнасці і праваабаронцаў у свеце *“знаходзіцца пад пагрозай ці скарачаецца»*, а *“рэпрэсіўныя рэжымы кідаюць за краты мірных актывістаў па розных сфабрыкаваных абвінавачаннях»*.

Бяляцкі падкрэсліў: у краінах, дзе пераследуюцца правы і свабоды, заявы і рашэнні ААН, якія тычацца правоў чалавека, з’яўляюцца важным палітычным стымулам, які падтрымлівае грамадзян. *“Краінавыя мандаты даказалі сваю аб’ектыўнасць і карыснасць у сітуацыі сістэматычных парушэнняў правоў чалавека. Трыбуну і працу краінавых дакладчыкаў ААН неабходна абараняць і заахвочваць”*, – рэзюмаваў беларускі праваабаронца.

Нагадаем: Алесь Бяляцкі правёў больш за тысячу дзён у папраўчай калоніі і вызваліўся ў чэрвені 2014 года. Яго судзілі за ўтойванне даходаў, але праваабарончыя арганізацыі перакананы, што прычынай крымінальнага пераследу стала грамадская дзейнасць Бяляцкага, у сувязі з чым ён быў прызнаны палітычным зняволеным.

РЭАЛЬНАЯ ЭКАНОМІКА

Зноў просім крэдыт

У Мінску пачала працаваць місія Міжнароднага валютнага фонду пад кіраўніцтвам Дэвіда Хофмана. У Мінску яна затрымаецца па 16 сакавіка.

Яшчэ у канцы кастрычніка Дэвід Хофман заяўляў, што Міжнародны валютны фонд можа абмеркаваць з Беларуссю новую крэдытную праграму ў выпадку гатоўнасці беларускага ўрада да рашучых крокаў па рэфармаванні эканомікі.

Пад рэфармаваннем мелася на ўвазе прынняце мер у мэтах стрымлівання інфляцыі і скарачэння знешніх дысбалансаў. *«Для гэтага трэба рэзка скараціць дырэктыўнае крэдытаванне і не павышаць заработную плату ў астатні перыяд гэтага года. Ураду неабходна зрабіць больш жорсткай бюджэтна-падатковую палітыку, каб кампенсаваць уплыў высокага квазіфіскальнага дэфіцыту на стымуляванне эканомікі, прычым гэтая жорсткасць павінна быць яшчэ больш адчувальнай, калі дырэктыўнае крэдытаванне не будзе скарочана»*, – падкрэсліваў Хофман.

Учора першы намеснік міністра фінансаў Беларусі Максім Ермаловіч паведаміў журналістам, што новая краінавая праграма супрацоўніцтва Беларусі з МВФ гатова. Што тычыцца магчымай сумы новага крэдыту МВФ, то, паводле слоў Ермаловіча, *“сума выпрацоўваецца ў ходзе перамоў у залежнасці ад ціску на золатавалютныя рэзервы ў перспектыве, аб’ёмаў пагашэння і абслугоўвання валавога знешняга доўгу»*.

Тым часам беларускія аналітыкі мяркуюць, што кіраўніцтва Беларусі пакуль не гатова да структурных змен у эканоміцы, якія рэкамендуе МВФ.

Дарэчы, у МВФ грошы мы ўжо пазычалі. Са студзеня 2009 года па красавік 2010-га Беларусь рэалізавала праграму стэнд-бай, падтрыманую крэдытам МВФ, на 3,5 млрд долараў ЗША. Гэта дазволіла краіне забяспечыць станоўчую дынаміку па шэрагу пазіцый у эканоміцы і грашова-крэдытнай сферы.

ДАРЭЧЫ

Выплаты працягваюцца...

У гэтым годзе Беларусь павінна накіраваць на выплату знешняга доўгу 3,8 млрд долараў, заявіў міністр фінансаў **Уладзімір Амарын**.

«Трэба будзе заплаціць інвестарам і крэдыторам 3,8 млрд долараў, з іх пагашэнне асноўнага доўгу – 2,8 млрд», – сказаў Ул.Амарын.

ВІНШУЕМ!

«Ціша»: лепшая кніга Андрэя Федарэнкі

Прэмія «Гліняны Вялес» уручана пісьменніку Андрэю Федарэнку. Ён лічыцца самым цікавым сучасным аўтарам, яго называюць беларускім Чэхавым. У нашай найноўшай літаратуры яго творчасць, несумненна, з’ява першага парадку.

Пятнаццаць гадоў, да 2009 года, «дарослыя» кнігі Андрэя Федарэнкі не выдаваліся, яны, па прызнанні пісьменніка, быццам стаялі ў дысцыплінарнай чарзе – у свет выходзілі толькі аповесці для падлеткаў («Шчарбаты талер», «Афганская шкатулка»). Затое апошнія гады, нягледзячы на тое, што Федарэнка выйшаў з праўладнага Саюза пісьменнікаў, «дамбу» прарвала, і чытач штогод атрымліваў магчымасць сустрэцца з выдатнай прозай беларускага аўтара. Праўда, сёння яго кнігі прозы «Гісторыя хваробы», «Смута», «Нічые» «Мяжа» сталі нават бібліяграфічнай рэдкасцю – прынамсі, у цэнтральных кнігарнях сталіцы іх даўно раскупілі.

Алена МАЛОЧКА.

РЭЦЭПТ

Павялічыць тэрмін адпрацоўкі да пяці гадоў...

Савецкая сістэма размеркавання выпускнікоў, здаецца, адзіны спосаб, якім карыстаецца Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, каб вырашыць кадравы дэфіцыт урачоў у паліклініках. Учора галоўны тэрапеўт **Вольга Маршалка** прапанавала размяркоўваць 100% маладых спецыялістаў на першае працоўнае месца ў арганізацыі аховы здароўя, якія забяспечваюць аказанне пярвічнай медыцынскай дапамогі, прасцей кажучы – у паліклінікі і ФАПы. І зрабіць абавязковую адпрацоўку Маршалка прапаноўвае тэрмінам на пяць гадоў, а не на два (тры для тых, хто мае мэтавае накіраванне), як ёсць зараз.

Сваю пазіцыю чыноўніца патлумачыла так: маўляў, *«добрым спецыялістам ці спецыялістам з пэўным вопытам можна стаць толькі праз пяць гадоў».* На працягу пяці гадоў працы медык атрымлівае катэгорыю, як правіла, другую. Праз гэты час, сказала галоўны тэрапеўт, *«спецыяліста можна адпраўляць аказваць спецыялізаваную дапамогу на ўзровень, дзе патрабуюцца не толькі веды, але і вялікі прафесійны вопыт».*

Вольга Маршалка, праўда, удакладніла, што гаворка ідзе аб перспектыве.

БАЛЕЕМ ЗА НАШЫХ!

Колькі медалёў “настраляе” Домрачава?

Учора ў фінскім Канціялахці стартаваў чэмпіянат свету па біятлоне.

Беларускіх балельшчыкаў у першую чаргу, безумоўна, хвалюе пытанне: “Колькі медалёў на гэтым першынстве заваююць беларуская зборная ў цэлым і трохразовая алімпійская чэмпіёнка Дар’я Домрачава ў прыватнасці?”

Адказы атрымаем зусім хутка, першынство будзе працягвацца амаль тыдзень. Балеем за нашых!..

Прапануем вашай увазе расклад спаборніцтваў (час – беларускі):

7 сакавіка (субота)
15.00 Спрынт, мужчыны (10 км)
18.30 Спрынт, жанчыны (7,5 км)

8 сакавіка (нядзеля)
15.15 Гонка праследавання, мужчыны (12,5 км)
18.00 Гонка праследавання, жанчыны (10 км)

11 сакавіка (серада)
19.15 Індывідуальная гонка, жанчыны (15 км)

12 сакавіка (чацвер)
19.15 Індывідуальная гонка, мужчыны (20 км)

13 сакавіка (пятніца)
19.15 Эстафета, жанчыны (4х6 км)

14 сакавіка (нядзеля)
18.30 Эстафета, мужчыны (4х7,5 км)

15 сакавіка
15.30 Мас-старт, жанчыны (12,5 км)
18.15 Мас-старт, мужчыны (15 км).

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

P.S. *Учора ўвечары першынство пачалося са змешанай эстафеты, але, на жаль, графік здачы газеты ў друк не дазволіў нам паведаміць вынікі гэтай гонкі.*

СЛЫШАЛИ?

Как кур в ощип...

Еще одно предприятие Кобрина попало под финансовый пресс. В отношении ОАО «Кобринская птицефабрика» экономическим судом Брестской области открыто конкурсное производство по делу о банкротстве.

Основным направлением деятельности фабрики было производство куриных яиц, сухих яичных продуктов, меланжа. Занималось предприятие и производством-реализацией мяса птиц и цыплят-бройлеров, а также колбасных изделий. Три года назад коллектив отпраздновал 50-летие родной фабрики, нынче же готовятся отчитываться за свои долги. Первое общее собрание кредиторов назначено на май текущего года.

Ситуация на ОАО «Кобринская птицефабрика» тем более необычна, что в целом птицеводство в Беларуси – отрасль прибыльная.

СВЯТА

Дзень беларускага пісьменства сёлета пройдзе ў Шчучыне

Пра гэта паведаміла міністр інфармацыі Беларусі Лілія Ананіч на пасяджэнні Нацыянальнага аргкамітэта.

5 верасня ў Шчучыне плануецца правесці конкурс чытачоў з удзелам беларускіх і замежных пісьменнікаў. У гэты ж дзень адбудзецца і міжнародны круглы стол «Сугучча», у якім возьмуць удзел літаратары з Расіі, Украіны, Літвы, Польшчы, Чэхіі, Балгарыі і іншых краін.

6 верасня будуць урачыстасці адкрыцця і закрыцця свята, традыцыйны фестываль кнігі і прэсы, аўтограф-сесіі пісьменнікаў, выставы кніг. Дарэчы дзве з іх пазнаёмяць з перыёдыкай часоў Вялікай Айчыннай вайны, а таксама патрыятычным плакатам, на іх будуць прадстаўлены лепшыя работы па выніках конкурсу сярод моладзі СНД. І, безумоўна, на святе плануецца ўручэнне літаратурных прэмій.

З НАГОДЫ

Зміцер ВАЙЦЮШКЕВІЧ:

"Дзяўчынка ў хаце – гэта свята"

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

– Кажуць, што вяселле без бойкі – няма чаго і ўспомніць...

– На маіх вясельных мерапрыемствах такога не здаралася, але напрыканцы 1980-х даводзілася іграць на вяселлях, і там усё гэта прысутнічала. Сын з бацькам біўся, бацька вешаўся... Як у трагікамічных фільмах, дзе ўсё разам – і радасць, і слёзы. Хоць, калі вяртацца да маёй асабістай аперэтачнасці, то я быў раўнівым Дон Жуанам і праяўляў гэта ў розных формах. Вены сабе не рэзаў, але вёў сябе актыўна. Асабліва пасля ўжывання моцных напояў, калі мора было па калена. Зараз я ўжо разумею, што 99 працэнтаў сваіх праблем у жыцці я зрабіў менавіта з-за алкаголю, аб чым, безумоўна, шкадую.

– Ці скупы вы былі на падарункі для сваіх жанчын?

– Можна сказаць, што і скупы, таму што ў тыя часы зарабляў не вельмі. Атрымлівалася, як у той песні: "Не могу я тебе в День рожденья дорогие подарки дарить. Я могу о любви говорить..." Тады я якраз і мог толькі пра любоў казаць. Маглі, натуральна, схадзіць у кавярню, некуды яшчэ... Але я не шкадую, што ў мяне не было грошай ды нейкіх "Мерседэсаў". Бо і небяспекі не было. Хоць маглі патрапіць пад "шальную кулю" нават і артысты. Мы ж выступалі ў рэстаранах, на карпаратывах, дзе ў нейкі момант маглі прыстрэліць бізнесмена, а разам з ім і цябе.

– Што вы спявалі ў рэстаранах?

– У мяне быў сябар, які працаваў у рэстаране сталічнага Дома афіцэраў. Я зрэдку прыходзіў да яго і таксама там спяваў. Дык вось у мяне была любімая песня Ціхана Хрэннікава "Что так сердце растревожено...». З публікі былі афіцэры і "пані трошкі ў гадах".

– Якія песні пані заказвалі?

– Усё, што было на слыху. Па ўзроўні ўспрымання насельніцтвам "Белые розы" тады лічыліся ледзь не сімфоніяй Моцарта. Калі ў 1993 годзе "Палац" ехаў на "Басовішча", музыканты польскаму мытніку, які трымаў у руках іх пашпарты, 13 разоў спявалі тыя самыя "Белые розы". А ў 1996 годзе мы адпраўляліся з "Крыві" ў экспедыцыю ў Віцебскую вобласць, каб адшукаць старыя песні. Запыталіся пра гэта ў нейкай бабкі. Тая адказала: "Навошта вам старыя песні? «Золотое кольцо» ўжо восем альбомаў выпусціла". Такія вось былі часы... Зрэшты, я разумею: калі яшчэ збіраюся займацца творчасцю, вельмі важна было своечасова сысці з рэстаранаў.

– Творчыя людзі любяць сабрацца, душэўна пасядзець... Ці раўнавалі вас жонкі да сяброў?

– Усялякае было, хоць я стараюся ў любым выпадку вяртацца дахаты. Праўда, у розным стане... Але з сяброўкай дадому ніколі не ішоў. І сёння я не здзіўляюся, чаму многія вядомыя артысты, у якіх напружаны канцэртны графік, нярэдка співаюцца ці "згараюць". Кожны пасля канцэрта хоча выпіць з табой чарку... Я, дарэчы, час ад часу магу сабе дазволіць парачку келіх, але ў той жа час – у мяне ёсць і абавязкі, і сям'я, і малыя дзеткі. Не да загулаў. Мужчына павінен ведаць прыроду сваіх хібаў. Бо жыццё ў любы момант можа скончыцца з-за банальнай няўважлівасці, нелюбові да сябе самога. Але хопіць пра сумнае – давайце вернемся да жанчын...

– У вас ёсць песня пра жанчын, у якой мужык пайшоў за хлебам на паўгадзіны, а вярнуўся праз два тыдні...

– Гэта песня на верш Уладзіміра Някляева. Дарэчы, паэт неяк сказаў: "Чым адрозніваюцца беларускія жанчыны ад іншых у свеце? Тым, што нашы могуць дараваць недаравальнае". Так, жанчына можа дараваць недаравальнае. Але насмешку над сваімі пачуццямі яна ніколі не даруе. Жанчына хоча, каб яе разумелі і чулі. А інакш перастане верыць у цябе і збяжыць. Страту адчуваеш толькі пасля гэтага. І, калі хоць адна ад цябе збегала, ты кажаш: "Дзякуй, што збегла. Дзякуй, што навучыла жыццю".

– Зміцер, хто ў вас зараз у сям'і галава?

– Дзеці кажуць так: тата – галава, а мама – галоўнакамандуючы.

– А яшчэ сцвярджаюць, што муж – галава, а жонка – шыя, якая гэтую галаву круціць...

– Я вельмі ўпарты ў нейкіх сваіх прынцыпах, таму на мне дзе сеў, там і злезеш.

– Ці падабаецца вам адчуванне маладога бацькі?

– Вельмі! Язэпу ў красавіку будзе 6 гадоў, Стэфцы зараз тры з паловай.

– Ведаю, вы добра гатуеце, хоць кажуць, што гэта – жаночая справа...

– Думаю, тут няма нічога складанага для кожнага. Трэба проста мець добрыя прадукты і творчы падыход да справы. Баршчы, салаты – не праблема. І жонка, натуральна, аж зззе ад шчасця, калі я яе кармлю.

– А ці спяваеце вы дома свае песні – для жонкі, для дзяцей?

– Натуральна. Я нават часам жартую, што, акрамя сябе, нікога не магу слухаць. Дарэчы, для мяне вельмі прыемна і дзіўна, што Язэп любіць слухаць альбом на словы польскага паэта Рафала Ваячака. А вось Стэфка слухае ўсё. І я вам шчыра скажу: дзяўчынка ў хаце – гэта свята. Кожны бацька, які мае дачушку, мяне зразумее.

– 8 Сакавіка – што азначае для вас гэты дзень?

– Свята вясны. Гэта кветкі, шчаслівыя і прыгожыя беларускія жанчыны... Думаю, Клара і Роза зрабілі правільна, калі прыдумалі гэты дзень.

– Што б вы хацелі сказаць напярэдадні свята нашым жанчынам?

– Жанчыны, беражыце сваіх мужыкоў! Дапамагайце ім, верце ў іх, адчыніце ім дзверы... І кажыце хоць раз на дзень: "Ты – мой залаты!"

Алесь СІВЫ.

ДА ВЕДАМА

Прывезці тэлевізар з Польшчы можна толькі раз у тры гады

З 10 сакавіка змяняюцца правілы ўвозу некаторых тавараў для асабістага карыстання з-за мяжы.

"Аналіз нарматыўных тэрмінаў выкарыстання розных катэгорый тавараў паказаў, што час службы бытавой тэхнікі, сантэхнічнага абсталявання складае, як правіла, не менш за 5 гадоў, шын – не менш за 2 гады", – паведамляецца на сайце Дзяржаўнага мытнага камітэта. На гэтых падставах і былі перагледжаны нормы ўвозу некаторых тавараў.

У прыватнасці, адной адзінкай тавару **раз у тры гады** абмежаваны ўвоз у Беларусь рознай бытавой тэхнікі, электронікі, камп'ютараў, ноўтбукаў, планшэтаў, сантэхнікі, газонакасілак, кандыцыянераў, дзіцячых калясак і некаторых іншых рэчаў. Раней адну адзінку тавару можна было ўвозіць у Беларусь з-за мяжы раз у год.

Ліміт будзе дзейнічаць толькі для тавараў адной групы. Гэта значыць, што прывезці з-за мяжы, напрыклад, два планшэты на працягу трох год будзе нельга. Другі ўжо будзе абкладацца пошлінай. Пры гэтым калі купіць за мяжой адразу тэлевізар, ноўтбук і планшэт, то ніякіх дадатковых плацяжоў не прадугледжана.

Новыя правілы ўвозу закрануць і продаж аўтамабільных шын. На працягу **двух каляндарных гадоў** можна бяспошлінна прывезці толькі адзін камплект з 4 штук (у дачыненні да матацыклаў, мапедаў і матаролераў ліміт будзе яшчэ ніжэй – усяго 2-3 адзінкі тавару) для кожнага транспартнага сродку ва ўласнасці.

Увага! Вылічэнне ўказаных тэрмінаў (3 каляндарныя гады і 2 каляндарныя гады) пачынаецца з 31 сакавіка 2014 года.

ЧУЛІ?

Святлана Алексіевіч можа атрымаць чарговую прэмію

Раман беларускай пісьменніцы «Час сэканд-хэнд» вылучаны на прэстыжную польскую прэмію імя Рышарда Капусцінскага. Акрамя Святланы Алексіевіч на ўзнагароду прэтэндуюць кандыдаты з Польшчы, Швецыі і Бразіліі. Імя пераможцы будзе абвешчана 15 мая. Ён атрымае 50 тысяч злотых, што па сённяшнім курсе складае крыху больш за 13 тысяч долараў.

Прэмія імя Капусцінскага была заснавана мэрыяй Варшавы і выданнем Gazeta Wyborcza. Яна ўручаецца за найлепшы літаратурны рэпартаж. У 2011 годзе Святлана Алексіевіч ужо была лаўрэатам гэтай прэміі – за кнігу «У вайны не жаночы твар».

КАМАНДЗІРОЎКА

Што будзе з домам Уладзіміра Караткевіча?

Ужо не першы месяц ідуць размовы аб тым, што дом, у якім з 1956-га па 1958 год жыў у Оршы вядомы беларускі пісьменнік, вось-вось зруйнуюць, а на яго месцы пабудуюць сучасную шматпавярхоўку. Карэспандэнт "Народнай Волі" выехаў на месца, каб даведацца пра лёс дома Уладзіміра Караткевіча.

Дом, дзе жыў і працаваў пісьменнік, знаходзіцца насупраць аршанскага радзільнага дома. Не заўважыць пабудову складана – на ёй усталявана прыкметная мемарыяльная дошка. Дый з цэнтра Оршы на вуліцу Караткевіча вядзе ўказальнік.

Зараз у хаце №10 па вуліцы Караткевіча нікога няма. Апошні гаспадар **Юрый БАРАБАШ** памёр на пачатку лютага. Менавіта гэты чалавек доўгі час гадоў даглядаў дом, у якім два гады жыў пісьменнік. Юрый Барабаш не быў прамым сваяком класіка беларускай літаратуры. Ён з'яўляўся мужам сястры Уладзіміра Караткевіча – Раісы. Падчас вайны Раіса страціла сваіх бацькоў, і сям'я Караткевічаў забрала яе да сябе і выхоўвала як родную дачку.

Апошні час Юрый Барабаш хварэў. Паводле слоў мясцовых жыхароў, гаспадар некалькі разоў атрымліваў прапановы прадаць дом, і грошы давалі немалыя.

– Ён тут жыў адзін – жонка даўно памерла, – распавяла "Народнай Волі" адна з суседак Барабаша. – *Дзеці, наколькі я ведаю, жывуць ва Украіне. Гаспадару прапаноўвалі двухпакаёвую кватэру замест гэтага ўчастка, але ён не пагадзіўся.*

Паводле слоў жанчыны, былі прапановы купіць гэты дом і за 50 тысяч еўра.

Зусім іншую гісторыю распавёў мясцовы прадпрымальнік, які прасіў не называць ягонае імя на старонках газеты. Бізнесмен і Юрый Барабаш былі добра знаёмы. Паводле слоў прадпрымальніка, гаспадар дома збіраўся з'язджаць да сваіх дзяцей ва Украіну і думаў аб продажы хаты. Можа, так бы ўсё і адбылося, калі б не канфлікт ва Украіне".

"Калі пачалася вайна, прадаваць дом перадумалі. Маўляў, калі не перастануць бамбіць, дзеці прыедуць сюды і будуць жыць... Ведаю, што потым прыязджалі да Юрыя з Віцебска нейкія людзі і прапаноўвалі немалыя грошы за дом, але ён ім адмовіў".

Яшчэ пры жыцці апошняга гаспадара па Оршы хадзілі чуткі, што на месцы дома збіраюцца будаваць шматпавярховы дом. Драўляную пабудову, якая, дарэчы, не з'яўляецца гістарычнай каштоўнасцю, знясуць. "Народная Воля" папрасіла пацвердзіць альбо абвергнуць гэтыя размовы дырэктара музейнага комплексу гісторыі і культуры Аршаншчыны **Уладзіміра КУЗУБАВА.**

– Заканадаўча дом не знаходзіцца ў спісе гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, – гаворыць Уладзімір Васільевіч. – *Але не абавязкова знаходзіцца ў рэестры, каб прадстаўляць каштоўнасць. Дом, у якім жыў Караткевіч, – хіба гэтага мала? Ніхто не збіраецца яго руйнаваць. У памерлага гаспадара засталіся дзеці, якія па законе становяцца ўласнікамі. Уступіць у спадчыну яны змогуць праз 6 месяцаў. Чуткі пра знос дома, дзе жыў Караткевіч, на мой погляд, нараджаюцца ад непісьменнасці. Дом з'яўляецца прыватнай уласнасцю, і паўплываць на яго лёс, акрамя ўладальнікаў, ніхто не зможа. Думаю, сваякі прымуць правільнае рашэнне – у першую чаргу дзеля памяці Караткевіча.*

Дарэчы

Сёння ў Оршы ў гонар Уладзіміра Караткевіча названа вуліца, на якой усталявана мемарыяльная дошка, ёсць музей пісьменніка, а таксама помнік у гарадскім парку.

АЎТАРЫТЭТНАЕ МЕРКАВАННЕ

Ціхан ЧАРНЯКЕВІЧ:

"Дом з'яўляецца гістарычнай каштоўнасцю"

Літаратуразнавец і рэдактар аддзела крытыкі часопіса "Маладосць" лічыць, што дом, дзе жыў Караткевіч у Оршы, павінен быць ператвораны ў музей-кватэру Уладзіміра Караткевіча.

– Караткевіч пісаў вершы ў гэтым доме, калі працаваў настаўнікам у Оршы, – *нагадвае літаратуразнавец.* – Безумоўна, гэты дом з'яўляецца гістарычнай каштоўнасцю. Тут жыла сям'я пісьменніка. На маю думку, дом павінен быць ператвораны, напрыклад, у музей-кватэру Уладзіміра Караткевіча. Але справа ў тым, што ў Оршы ўжо ёсць адзін музей пісьменніка і, відаць, рабіць паўныя захады, каб было два музеі ў адным горадзе, ніхто не спяшаецца...

Адам ГЛОБУС:

"Хацеў бы бачыць помнік Караткевічу ў Мінску"

Беларускі пісьменнік Адам Глобус незадаволены тым, як ушанавана памяць аб Уладзіміру Караткевічу.

– З Караткевічам я жыў на вуліцы Чарнышэўскага, 7 у Мінску, дзе цяпер няма нават мемарыяльнай дошкі, – *сказаў Адам Глобус "Народнай Волі".* – Вельмі хацелася, каб у Мінску быў музей Уладзіміра Караткевіча. Апошнім часам назіраецца такая тэндэнцыя – спіхваць у правінцыю вядомых беларусаў. Зробяць там нейкую хатку, музейчык, каб на цэнтральных праспектах Мінска нікога не было. Гэта, на мой погляд, несправядліва. Вуліцы Уладзіміра Караткевіча ў Мінску няма. Тое, што дзяржава паставіла помнік у Кіеве, – гэта, канешне, добра, але я хацеў бы, каб помнік і вуліца Уладзіміра Караткевіча з'явіліся ў Мінску. Так што тут ёсць над чым працаваць.

Раман ВАСЮКОВІЧ. Фота аўтара.

Орша.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Блытаны след

Чаму не арыштавалі?

[illegible]

Галіна ІВАШКЕВІЧ.

[illegible]

Нагадаем, што адзін з вядучых крымінальных аўтарытэтаў Алмамбет Анапіяеў быў [illegible] сярэдзіне лютага ў Мінску. [illegible] слядамі катаванняў было [illegible] багажніку "Мерседэса" [illegible] Карла Лібкнехта. Кіргізскія [illegible] назвалі арганізатарамі [illegible] гэтага злачынства бра[illegible] прэзідэнта Кыргызстана, былога кіраўніка службы дзяржаўнай аховы гэтай краіны Жаныша Бакіева і двух яго набліжаных – Рустама Сайдуева і Айбека Абдыразакава. Следства ў Бішкеку зрабіла такія высновы пасля допыту сведкі – кухара (паводле іншых звестак – целаахоўніка Анапіяева), які быў у Мінску разам са сваім шэфам, але здолеў пазбегнуць яго долі і збегчы ў Бішкек. Зараз ён узяты пад ахову па праграме абароны сведак. Людзі, блізкія да Анапіяева, аднак, не цалкам давяраюць словам гэтага сведкі і не выключаюць, што ён сам мог мець дачыненне да гэтага злачынства.

Мы адабралі найбольш цікавыя сведчанні, якія апошнім часам з'явіліся ў кіргізскіх СМІ наконт гэтай справы.

ДАСЛОЎНА

Калмамат Анапіяеў, старэйшы брат забітага:

«Калі нават камень упадзе, абвінавацяць у гэтым Бакіевых»

[illegible]

ранна падыходзяць да расследавання. Хутка іх прадстаўнікі на чале са старшынёй павінны прыехаць у Кыргызстан, звяжуцца са мной і тут правядуць расследаванне.

– Ці будзеце ўдзельнічаць у расследаванні?

– Планую ўдзельнічаць. Я не пакіну ўсё так. Алмамбет не той чалавек, жыццё якога магло перапыніцца вось так. І я не той чалавек, які кіне ўсё, як ёсць. Я стаяў ля цела свайго малодшага брата ў Мінску, плакаў і даў сабе слова, што давяду справу да канца. Перад вамі, перад Богам кажу: я пастаўлю кропку ў гэтай справе!

– А патлумачце, што за пашпарт знайшлі пры ім (*пашпарт быў расійскім і на іншае прозвішча.* – **Рэд.)?**

– Што толькі не зробіць вораг!.. Могуць падкінуць любую рэч. Гэта прыдумкі арганізатараў забойства, каб збіць з панталыку следчых. Іншых слоў у мяне няма.

– Алмамбета Анапіяева падазравалі ў датычнасці да рабаўніцтва мільёнаў долараў у аэрапорце горада Ош...

– Ніхто не казаў, што ён мае дачыненне да гэтага. Я за ўсім сачу з тых часоў, як адбыўся той разбойны напад. Як Алмамбет мог быць датычны да разбою ў Ошы, калі сам знаходзіўся ў Дубаі?

– Ці не думаеце вы, што яму здрадзіў Гулжыгіт Абдулазізаў?

– Так, ёсць Гулжыгіт. Але ёсць і іншыя людзі, якія з ім звязаны. Я ўсіх іх ведаю. Усе яны здрадзілі.

– У інтэрнэце з'явілася інфармацыя аб тым, што да гэтай справы мае дачыненне і яго блізкая знаёмая Назгуль Насіева.

– Магчыма, гэта інфармацыя праўдзівая на 70–80 працэнтаў. Таму што першай пра гэтую навіну даведалася Назгуль! Чаму яна? Чаму інфармацыю першай распаўсюдзіла Назгуль? Адкуль яна магла ведаць?.. Магчыма, яна і апавясціла пра тое, што Алмамбет прыехаў у Мінск.

Меліс Турганбаеў, міністр унутраных спраў Кыргызскай Рэспублікі:

«У інтарэсах следства ўсе карты раскрываць не буду»

[illegible]

цана чалавечага жыцця для іх. Хто б што ні казаў, па выніках следства будзе пастаўлена кропка. Хаця некаторыя спрабуюць сфарміраваць грамадскую думку і распаўсюджваюць гісторыі, быццам самі бралі ўдзел.

– Тыя, хто ведаў Алмамбета Анапіяева, кажуць, што ні з кім ён не варагаваў так, як з вамі...

– Карыстаючыся магчымасцю, прыдумляюць гісторыі, спрабуюць прыцягнуць увагу народа, звязваюць мяне з забойствам Анапіяева, хаця я не маю да гэтага ніякага дачынення. З'явіліся проста абсурдныя чуткі і плёткі, таму я не надаю значэння такім словам. Нават не рэагую... Я нічога не баюся. Таму белае называю белым, чорнае – чорным.

Як знайшлі "Мерседэс", у багажніку якога знаходзіўся труп Анапіяева?

У афіцыйных паведамленнях адказу на гэтае пытанне няма: знайшлі і знайшлі...

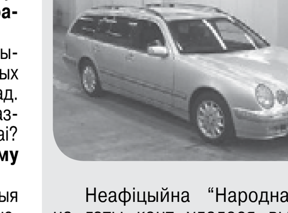

Неафіцыйна "Народнай Волі" на гэты конт удалося высветліць наступнае.

Аўтамабіль прадстаўнічага класа, на якім перасоўваўся па Мінску крымінальны аўтарытэт, Алмамбету Анапіяеву даў у карыстанне ягоны беларускі знаёмы. Машына мела беларускія нумары і беларускую рэгістрацыю.

Калі "госць сталіцы" на працягу некалькіх дзён перастаў выходзіць на сувязь, гаспадар аўто захваляваўся і звярнуўся ў міліцыю. Згодна з гэтай версіяй, машыну знайшлі па ўсталяваным у салоне GPS-датчыку на невялічкай неахоўваемай стаянцы па вуліцы Карла Лібкнехта. У багажніку, прыкрыты нейкім смеццем, быў труп. Аўто прастаяла на стаянцы два-тры дні.

Дарагі "Мерседэс", кінуты ў зусім не прэстыжным раёне, канешне, звяртаў на сябе ўвагу. Але толькі людзей, якія выпадкова тут апынуліся. Справа ў тым, што зусім недалёка знаходзяцца саўмінаўскія гаражы, таму дарагія машыны для мясцовых жыхароў з'яўляюцца справай звыклай.

ЧАС І ЛЮДЗІ

Сяргей ВАГАНАЎ

Людзі па-рознаму ўглядаюцца ў мінулае. Адны – нібыта праз падзорную трубу выхопліваюць з яго дробныя дэталі ці эпізоды. Перад вачыма тых, хто глядзіць у мінулае праз бінокль, узнікае шырокая панарама адышоўшых у гісторыю падзей. Але ёсць яшчэ ўнутраны зрок. Зрок, праз каторы мінулае ажывае, уплятаецца ў сучаснае жыццё, дапамагае лепш зразумець яго і нават зазірнуць у будучае... Менавіта з такім адчуваннем я наведаў благаславёную Браслаўшчыну, дзе паўстагоддзя таму, на пачатку 1960-х, настаўнічаў у сельскай школе...

Развітанне з будучыняй

"...Дарэчы, і тваю школу ў Далёкіх з верасня закрылі, – Ванда бездапаможна ўздыхнула, і размова прадоўжылася пра Опсу, пра школу-інтэрнат, у якой прайшло ўсё яе, цягам 40 гадоў, настаўніцкае жыццё. – Закрытая, ужо другі год як закрытая..."

Школа-інтэрнат, дзе вучыліся і жылі дзеткі-сіроты з усёй Віцебшчыны, пасля вайны месцілася ў былым, ад пачатку XIX стагоддзя, маёнтку Плятэраў, а потым, у 60-х, – праз дарогу, у вялікім, у тры паверхі, тыповым будынку. Што праўда, не ўсім пашчасціла тады жыць у новых, з пахам свежай фарбы, пакоях. Дзетак было шмат, і значная частка іх заставалася ў маёнтку, у палацы, што ўзвышаўся над возерам, да якога, з прыступкі на прыступку, спускалася шырокая лесвіца. Унізе, здаецца, па абодва бакі, стаялі на ўзвышэннях два вялікія, з граніту, шары, а троху злева, на беразе, і гэта ўжо дакладна – вялізны, у некалькі абхватаў, старадаўні дуб. Калі верыць легендзе, што да кольца, замацаванага на ствале, вязаў каня Напалеон, атрымлівалася ці не з тры стагоддзі...

1. Далёкія

Цвік рэвалюцыі

– ...Кагосьці шукаеце?

Я азірнуўся. Ля зачыненых дзвярэй крамы смалілі два мужыкі ў камуфляжы. "Мусіць, памежнікі", – мільганула. Яно так, у Опсе, ад якой да Літвы лічаныя кіламетры, стаяць памежнікі, казармы з чырвонае цэглы за высокім плотам мо самыя буйныя збудаванні ў мястэчку. Апроч касцёла. Я палез за пашпартам, але хутка схамянуўся – мужыкі яўна чакалі не мяне, а калі адчыніцца крама.

– Так, шукаю, – адказаў я, – мінулае шукаю... Вось, адшукаў магілу Верам'ёва. Мо памятаеце?

– А то ж! – той, што выглядаў старэйшым і больш дужым, смачна зацягнуўся, пparticles паляваў на тлеючы попел і раскамячыў недакурак у тоўстых, з пачарнелай задубелай скурай, пальцах. – Сваяк?

Да Івана, на могілкі, што месцяцца на ўскрайку Опсы, я завітаў па дарозе ў Далёкія. Іван, Іван Кірылавіч Верам'ёў, муж Ванды, выкладаў біялогію ў школе-інтэрнаце і быў, як тое завецца, настаўнікам ад бога. Жыццё пакінула яго раптоўна, 29 снежня 1997 года, падчас навагодняй школьнай вечарыны. І мы яшчэ даведаемся, як адгукнуўся праз паўвека ад пачатку працы ў Опсе ягоны настаўніцкі бог...

– Не, не сваяк. Сябравалі. Я таксама тут настаўнічаў. У Далёкіх...

– У Далёкіх?! – узрадаваўся мужык. – А я там дзесяць год участковым адбыў. Пасля Сняжка. Памятаеце Сняжка?

Канечне, памятаю. Як не памятаць, калі ўсю зіму раз на тыдзень ён ладзіў сваю любімую забаўку – так званыя "товарищеские суды" над старымі вяскоўцамі, што цягалі з лесу рэшткі сухастою ды падгнілага буралому. Па сутнасці, вычышчалі лес, які быў страшэнна захламлены, бо леснікоў, што павінны былі ахоўваць лес і сачыць за ягоным станам, штодзень адпраўлялі кудысьці за дзясяткі кіламетраў на лесанарыхтоўкі. Я добра ведаў гэта, бо пэўны час жыў на кватэры ў мясцовага лесніка Генкі. Аж да поўначы жонка Соня ўглядалася ў цемру, пакуль яшчэ здалёк не асвятляўся край неба, і па тым, як матляліся па аблоках промні ад фар матацыкла, беспамылкова вызначала ступень ягонага ап'янення...

Дык вось, дужыя і маладзейшыя, не без цяжкасцяў, але ўсё ж здольны былі самі, за грошы, забяспечыць сябе дровамі. А старыя і нямоглыя, што бавілі век у адзіноце? Як Сняжко здзекаваўся з іх! Мала што пратаколы, дык яшчэ і суды, выхаваўчыя, так бы мовіць, мерапрыемствы. Абстаўляў па ўсіх правілах судаводства: загадзя вывешваў па слупах ды на калодзежах красамоўную аб'яву, саджаў "злачынца" наводдаль, на краі сцэны, на стул, бы на лаву падсудных, а сам, не здымаючы сіняй фуражкі з чырвоным аколышам, у шынялі, з-пад якога паблісквалі скураныя боты, – за стол з графінам на падрапаным зялёным сукне, бо насамрэч стол быў більярдны... "Падсудны" сядзеў, схіліўшы сівую галаву, камячыў шапку, расшпільваў руды, з кавалкаў, кажух, нешта мармытаў накшталт таго, што больш не будзе, і ніяк не здолеўшы быў зразумець, які ж гэта крадзеж – палка з лесу... Калі-нікалі да Сняжка далучаліся калгасны парторг ці старшыня сельсавета. Але збольшага маўчалі, бо былі з тутэйшых, а Сняжко яўна аднекуль здалёк заляцеў, ані ў Далёкіх, ані навокал такога прозвішча чуваць не было.

Мо і не згадваў бы я пра Сняжко і тыя суды, калі б яны не тычыліся школы. Спачатку я адмаўляўся вадзіць "на выхаванне" свой восьмы клас, як таго патрабавала дырэктарка. Але аднойчы павёў. Што праўда, каб зладзілі нейкую "цімураўскую" дапамогу старым. А атрымаўся працяг урока гісторыі – пабачылі, што ў Сняжковым выкананні ўяўляе сабой цвік рэвалюцыі. "Што з'яўляецца цвіком рэвалюцыі?" – пытаўся я кожны раз, пачынаючы ўрок гісторыі СССР. "Сялянскае пытанне!" – дружна, хорам, з натхняльным воклічам адказваў клас. І вось сядзяць мае выхаванцы ў прамерзлым клубе, слухаюць, глядзяць, як праз 46 гадоў пасля той рэвалюцыі паварочваецца яе цвік...

А неўзабаве напісаў пра тыя суды, старых і безгаспадарчасць у лесе ў газету. Маленькая нататка ўзбударажыла ўвесь раён. Цягалі па інстанцыях, па розных абмеркаваннях, пакуль галоўны бухгалтар лясгаса не вымавіў: "Настаўніка праўда". Пасля чаго лясгас адвёў у змрочнай глыбі зімовага лесу дзялянку на дровы. Ці ж забыцца на тое, як з Алегам і Валюсем, самымі дужымі ў класе, ехалі, угразаючы ў глыбокіх каляінах, паўз лясныя карчы на двухвосевым "ГАЗ-63А", падарунку школе ад пастаўскіх лётчыкаў; як прывезлі бярвенні да Вікенцьевіча, самага старога і апошняга па часе "падсуднага"; як пілавалі іх і калолі на дровы, доўга распальвалі з дапамогай газы, а потым ўграваліся ля печы, слухаючы, як яно да рэвалюцыі і "за польскім часам" было... "Так, школа ў Далёкіх ад веку існавала, сямігодка пры Польшчы, чай з хлебам давалі бясплатна, – расчулена распавядаў Вікенцьевіч. – Парфуму, як настаўніца пройдзе, за вярсту чуваць было... У вайну партызаны спалілі, там пры немцах паліцэйская камендатура месцілася..."

...Еду праз паўвека з Опсы ў Далёкія, шукаю вачыма, дзе там, за полем, наводдаль стаяў хутар Станкевічаў, мо што з яго засталося.

Здзіслава, ці якая пятая ў сям'і, была выдатніцай, наогул вучылася лёгка і весела. Чырванашчокая, з доўгай русай касой, з прамяністымі блакітнымі вачамі, яна проста ўражвала сваёй здаровай прыгажосцю. Нікога прыгажэйшага за яе ў маім восьмым класе, ды і наогул у школе, не было. Не тое каб не было сімпатычных, але дзяўчаткі з Далёкіх ды іншых вёсак сваім знешнім выглядам, сумнаватым і беднаватым, саступалі ёй. Дый у вучобе, якая давалася ім значна цяжэй. Што хавалася за гэтым адрозненнем жыцця ў вёсцы і на хутары, дакладна не ведаю, выдумляць не буду. Але ж нешта хавалася. Бо аднойчы Здзіслава з'явілася ў роспачы і слязах. І не ў школу, а наўпрост да мяне: "Хутар зносяць... Хочуць у Мілашкі перасяліць. А бацька не хоча, спалю, гаворыць, калі з'явяцца... Прасіў у газету напісаць... Ведаеце, – захлынулася слязьмі Здзіслава, – гэны хутар яшчэ бацькавы дзед будаваў, калі вярнуўся з заробкаў з Амерыкі..."

Што ж, ізноў напісаў у газету, у пракуратуру... Чакаў, што надрукуюць ды хто з'явіцца. З'явіўся Сувораў, імя не памятаю, сам першы партыйны сакратар раёна:

– Чаго вы лезеце не ў сваю справу? Палітыкі не разумееце?

– Як гэта не ў сваю? У мяне ж ягоная дачка вучыцца!

Сувораў памякчэў, бачу, нешта спагадлівае прамільгнула ў вачах:

– Нічога зрабіць не магу. Вы ж ведаеце, хутары ссяляць трэба... Палітыка партыі. Ды і лепей ім там, у Мілашках, будзе, сярод людзей...

Адбылося тое ў красавіку. У жніўні, калі з'язджаў з Далёкіх назаўсёды, хутар яшчэ стаяў. Але, калі наведаўся праз тры ці чатыры гады, яго ўжо не было. Нехта сказаў мне, што Здзіславін бацька ўсё ж спаліў хутар. Падобна на тое, бо здалёк віднеліся толькі рэшткі саду, паўразвалены комін ды высачэзная старая бяроза – тут шмат было бяроз уздоўж дарог і ля хат...

І вось еду па шырокай гравійцы, аніводнага дрэўца. Акрамя мо гэтых жахлівых, нібыта пасля вайны, рэштаў на павароце да Станкевічага хутара. Але пра сам хутар аніякага напаміну. І пра Здзіславу – у каго ні пытаўся, ніхто пра яе нічога не ведаў, не чуў.

А так выдатна адказвала пра цвік рускай рэвалюцыі!

Сапраўды цвік...

Парваны ланцуг

Іван Антонавіч Пяткун – адзіны, хто застаўся з часоў майго настаўніцтва ў Далёкіх, сябра, адзіная, як тое завецца, ніточка ад мінулага. Зараз яму 76 гадоў, ён дрэнна чуе, хварэе на сасуды, але трымаецца, бо трэба завіхацца па хаце і даглядаць Веру, якая прыкавана да ложка і раз-пораз, прыслухоўваючыся да нашай размовы, папраўляе мужа, калі ён нешта блытае...

Калі-нікалі я, вядома, у Далёкія наязджаў, сёе-тое пра вясковае ды Іванава жыццё ведаў. Але зараз было чамусьці такое адчуванне, што не быў там усе пяцьдзясят гадоў. І разам з тым – наадварот: нібыта тых пяцідзесяці гадоў і не было.

Я здагадваўся, з чаго адбылося тое дзіўнаватае спалучэнне адчуванняў – з фіранкі, што нерухома павісла за запыленым шклом акна старой, за сто гадоў дакладна, хаты насупраць Іванавай. Тая ж фіранка, тыя ж карункі на ёй... "Не, тут ніхто не жыве, – тлумачыць Іван. – Як пачалі вучняў вазіць аўтобусам, зімовы інтэрнат зачынілі... І ў тваім пакойчыку, ніхто не жыў..."

Як з'ехаў, [illegible] Мне 23, Івану 27, шаферства [illegible] у калгасе. Калі з'язджаў, падарыў Івану брытву "Харьков" на памяць. З той памяці праз колькі год – хата, [illegible] абкладзеная белай цэглай, шыльда на хаце – "Цырульня", зялёным на чырвоным... Зараз смяецца: "[illegible] з таго цырульніцтва не атрымалася, ага. У опсаўскага майстра. Мо памятаеш? Вельмі выбітны быў цырульнік, з Браслава да яго ездзілі. А да мяне мала хто пайшоў... Вярнуўся [illegible] на трактар. Ну а потым – у [illegible] настаўнікам працы ды машыназнаўства [illegible] гады, да званочка... 80 працэнтаў [illegible] выпускнікоў працавалі ў калгасе. [illegible] калгас быў, адных трактароў [illegible] сотні... А сёння..." – Іван расчаравана [illegible] махнуў рукой.

Пра калгас [illegible] было ў Далёкіх, згадвалі [illegible] у каго я пытаўся, чаму закрылі школу. Усё ўпіралася ў калгас, што набыў выгляд нейкага ТАА, малазразумелую назву "Новая Гвардыя" і з'ехаў з Далёкіх ажно ў Казяны, за 70, праз Богіна і Відзы, кіламетраў. Дзе ж вы бачылі такіх памераў калгасы? Мо толькі на колішняй цаліне...

Калгас – праца – школа... Нібыта адзін ланцужок. Чаму ж такі слабы аказаўся? 18 настаўнікаў на 22 вучні – здохлая справа.

...Школу ў Далёкіх – драўляную, з мезанінам, ад чаго яна нагадвала былую сядзібу, – адбудавалі, дакладней, прывезлі аднекуль і паставілі ў 1947 годзе. Ці быў тады калгас, не ведаю, мо і не быў, бо татальная калектывізацыя ў былой Заходняй Беларусі распачалася ад пачатку 1950-х. А ў 1963-м, на мой першы настаўніцкі год, калгас ужо быў. Называўся чамусьці "Праўда". У тым, мусіць, сэнсе, што праўда нарэшце назаўжды сышла на далёкаўскую зямлю.

Што праўда, пачалося маё настаўніцтва з таго, што давялося абараняць ад некалькіх раззлаваных мужыкоў з віламі маладога хлопца-фінінспектара, які прыпёрся на калёсах ажно з Браслава правяраць, ці трымае хто на падворку забароненую падчас хрушчоўскіх "рэформаў" скаціну і не здае яе ў калгас. Спрацаваў усё ж такі яшчэ не зароблены аўтарытэт настаўніка! Лупіць не лупілі, але з возу злезці не далі...

"Праўда" ў Далёкіх праіснавала нядоўга, праз які год ператварылася ў "імя Варашылава". Філіпаў, тагачасны старшыня, так патлумачыў: "У дзяцінстве нас было трое сяброў – Сталін, Будзённы і Варашылаў. Я быў Варашылавым". Што ні кажыце, а дзяцінства – гэта на ўсё жыццё...

Далей пералічваць назвы далёкаўскіх калгасаў – можна стаміцца. Ліхаманкавыя спробы ратаваць праз розныя пераўтварэнні, зліццё і раззліццё, узбуйненні і разбуйненні калгасны лад, да якога праз пакаленні цягнулася прыхаваная нянавісць, канчаткова дабілі вёску. Па сутнасці, закрыццё школы ў Далёкіх пачалося калі не са дня адкрыцця, дык разам з утварэннем калгаса. Калгасам пужалі. "Глядзі, Соня, не возьмеш на кватэру настаўніка – пойдзеш у калгас", – страшыў Філіпаў жонку згаданага лесніка Генкі. Ніхто з бацькоў, каго ўцягнуў у сваё чэрава калгас, хай сабе ў нейкія часы і паспяховы, нічога іншага для сваіх дзяцей не жадаў, як толькі збегчы з яго. Хто куды, хто з чым, хто кім... Дочкі Івана, які ганарыцца тым, што 80 працэнтаў ягоных выпускнікоў калісьці заставаліся ў калгасе, разляцеліся па свеце. Адна, пажыўшы ў Чэхіі, прытулілася да Віцебска, другая ўгразла ў Грэцыі, даглядае ў казіно іграваля аўтаматы. "Нічога зайздроснага, – уздыхае Іван. – Толькі што зімы няма, заўжды цёпла..."

У 1960-х, ды і пазней, побач з Далёкімі, мо праз якія трыста метраў, цягнуліся ў бок Богіна яшчэ дзве вёскі – Друсевічы і Друсеўскі Засценак. Усе тры налічвалі 110 двароў і 573 жыхары. Колькі было з іх дзяцей, цяжка сказаць. Але толькі ў маім 8-м класе іх было больш, чым ва ўсёй школе падчас закрыцця. Сёння Друсевічы і Друсеўскі Засценак страцілі векавечныя назвы, сталіся таксама Далёкімі. Двароў пабольшала – 153. Але 26 з іх – пустыя. І жыхароў усяго 371 – 17 дзетак да 6 гадоў, 30 – ад 6 да 17, 217 працаздольных, 107 пенсіянераў.

Пра гэту дэмаграфію я даведаўся ад Марыі Станіславаўны Баліко, старшыні сельсавета. Яна лічыць, што школу закрылі таму, што бацькі не хочуць нараджаць. "Яе ж магчыма было ўратаваць! – амаль што з крыўдай усклікае Марыя Станіславаўна. –

13 дзяцей прапанавалі прыняць на выхаванне ў настаўніцкія сем'і. З Друі, з дзіцячага дома. Адмовіліся. І самі не нараджаюць... А ўвогуле нараджаць не хочуць таму, што вёску захліснула гультайства і п'янка. Вось мой, напрыклад, – бянтэжыцца яна, – пакуль усё даводзілася рабіць рукамі, спрытны і гаспадарлівы быў. А як з'явілася розная тэхніка – угрэўся на канапе... Чаму? А перабудова ўсё сапсавала, разбурэнне звыклага жыцця... Я тут лагер збудавала б для ўсёй гэтай п'яні, дала б замест грошай хлеба, мукі, солі... Жывіце!" – па твары Марыі Станіславаўны пайшлі чырвоныя плямы...

Сама яна мясцовая, нарадзіла і выхавала трох сыноў. Я спытаў, дзе яны. У Віцебску.

Шмат пра што мы паразмаўлялі. У тым ліку аб тым, што і сельсавета, мабыць, не будзе, не тое што школы. А ўвогуле нічога тут дзіўнага. Сусветная, так бы мовіць, тэндэнцыя, усеагульны трэнд...

Рэха здалёк

Так, куды ні кінь позірк, паўсюдна бачны гэты вясковы "трэнд". "Вось тут пустая... вось тут... і вось тут нікто не жыве... А вось тут, – Іван працягвае "экскурсію", – лазня... калгас будаваў... Не дабудаваў. Італьянцы прыязджалі, хацелі ў ёй свае сыры рабіць. Але нешта не сышлося... Вось тут сталярка была, закрытая... Глухнем, глухнем канчаткова... Сталоўка, цырульня, медпункт... Нічога няма. А вось, бачыш, дах абрынуўся? Склад запчастак быў..."

Ля школы. Іван Антонавіч Пяткун (справа) і былы фізрук, зараз дворнік.

Школа на тле гэтага разбурэння выглядае ці не толькі пабудаванай. Насамрэч пабудавана ў 1972 годзе. Замест той, драўлянай, з мезанінам... Ля ўваходу на школьны двор завіхаўся з мятлой, зграбаючы да кучы апошні восеньскі ліст, ладны мужык у чорнай вязанай шапачцы. Былы фізрук, а зараз дворнік. Ад размовы ўхіліўся. Сфатаграфаваўся і адразу некуды знік...

Ад нядаўняга часу школу ў Далёкіх назвалі "школа-сад". Сёння ад гэтага ланцужка застаўся толькі сад. Дзіцячы садок, 6 дзетак і загадчыца, яна ж выхавацель. Гэтакая адчайная спроба выратаваць школу дзеля цьмянай будучыні, на ўсялякі, як тое завецца, выпадак. Бо папярэдні дзіцячы садок як стаяў у вёсцы, так і стаіць – прыгожы, чырвоны па белым, цагляны будынак. Але пусты...

Садок – адзінае жывое месца ў былой школе, на двух паверхах якой па калідорах гуляе гулкае рэха. Сцерагчы рэха – абавязак двух вартаўнікоў. Насамрэч – каб не раскралі, нічога не зламалі, не разнеслі...

"Зламаюць, абавязкова зламаюць і разнясуць", – упэўнена сцвярджае Раіса Віктараўна Трафімава, у дзявоцтве Барткевіч. У Далёкіх яна з 1987 года, апынулася разам з бацькамі і пайшла ў 2-і клас, да Шарэнды. "Па-а-мёр! – б'е па паветры, нібыта па стале суддзя малатком, Іван. – Ногі адмовіліся трымаць Уладзіміра Гаўрылавіча..."

Я памятаю Шарэнду, амаль што легендарнае ў Далёкіх настаўніцкае імя. Мо таму, што разам з жонкай, Марыяй Якаўлеўнай Гатальскай, адпрацавалі тут болей за ўсіх, ажно ад пасляваеннага пачатку. Ці ўтрымае іх імёны на далёкаўскай зямлі няўмольны час? Або згінуць разам са школай?

– А ваша прозвішча я сустракала. Мусіць, у летапісе, у музеі... Хочаце, адчыню? – Трафімава дастала звязку ключоў. – Толькі самі... Я праверку з РАНА чакаю...

Спадзявацца на тое, што знайду ў музеі непрыкметную пра сябе згадку, не выпадала. Ды і не шукаў: хутка з'ехаўшы, я закрыўся ад школы паўстагоддзем раней, чым яна закрылася ад мяне. Шукаў я старажытныя арабскія дырхемы, якіх, не шкадуючы, адсыпаў мне светлай памяці Валянцін Навумавіч Рабцэвіч, знакаміты ўжо на пачатку 1960-х выкладчык нумізматыкі на гістфаку, у абмен на некалькі рымскіх, ажно з антычных часоў, сярэбраных манет, што выкапаў Янак Ундруль на сваім агародзе ля Крывавага ручая. Ад ручая, дзе, паводле легенд, біліся ці то французы з рускімі, ці то руския з немцамі, ці то з палякамі ды між сабой, ды так, што кроў лілася ракой, застаўся сёння амаль знікаючы струменьчык. А дырхемы тыя пакінуў школе. Каб той, хто прыйдзе пасля мяне, стварыў музей. Ну і на памяць. Ды толькі ні манет, ні памяці не адшукаў.

Адшукаў фота сваіх вучняў. Хто з'ехаў немаведама куды, хутчэй за ўсё ў Латвію ці ў Літву, а хто і памёр. У Далёкіх – нікога.

Мае вучні. 7 лістапада 1963 года.

І адшукаў верш: "Прыеду і прайдуся па вёсачцы роднай. // Змянілася, родная, зусім не пазнаць. // Куды ні зірні – шмат бязлюдных дамоў. // Знямеўшы, пасунуўшы, сумуюць, стаяць... // Шмат успамінаў тут, у роднай вёсцы. // І дзе я ні буду, на якой зямлі, // Жыві, мая радзімая старонка, // Матулька-вёсачка, жыві!" (Цыўнель Алена)...

Алена... Ляпнула па жываце праз коўдру, ды моцна так. Расплюшчыў вочы, бачу дзяўчо трохгадовае – круглы тварык, шчочкі, утаропілася блакітнымі вочкамі: "Ты хто?"

Хто... хто... хто...

Даляцела ўсё ж рэха ад першай маёй раніцы ў Далёкіх.

Рэха здалёк.

Жанна, гаспадыня сядзібы

Жанна таксама Станкевіч – зачапілася усё ж гэта прозвішча за Далёкія – мо апошні водгалас, апошняя галінка... Ёй 33 гады, але такі ўжо не дзявочы ўзрост хаваецца глыбока ў позірку за промнямі маладой лагоднай усмешкі. Жанна не замужам, і на асцярожнае пытанне пра перспектывы адказвае, што ў Далёкіх на гэты конт цёмна: "Няма каго браць – ні замуж, ні так..."

Да хаты на ўскрайку Далёкіх мяне прывяла выстава яе карцін, што зладжана ў Доме культуры. Карціны своеасаблівыя: забраныя ў рамы вышыўкі розных кветак, жывёл, краявідаў, частка – з воўны, у тэхніцы "ваўнянага жывапісу", якую Жанна засвойвае апошнім часам, для чаго раз-пораз ездзіць пад Міёры, у Перабродзы, дзе робяць валёнкі. Мне здаўна падабаецца вясковы прымітывізм. Чаму ж не пазнаёміцца? Ды заадно даведацца, ці здольна прыгажосць ратаваць знікаючы свет...

Прыкметы гэтай спробы заўважны яшчэ здалёк. Што праўда, схаваць узрост хаты цяжкавата, я адразу пазнаў у ёй колішнюю аптэку ды прыгажуню аптэкарку ўспомніў. Звонку ад былой аптэкі засталося толькі падстрэшша, ашалёванае счарнелай вагонкай. Сама ж хата ўжо абкладзена белай цэглай, ганак атынкаваны і пафарбаваны ў ружовы колер сонечнай раніцы, у вокнах шклопакеты, а на сцяне – дзве спадарожнікавыя талеркі. І ўсё гэта – пад чырвоным, з андуліну, дахам, з прэтэнзіяй на сучасную прыгажосць. Трохі псуе карціну паўразвалены хлеў. А мо і не псуе – падкрэслівае кантраст распачатага працэсу і, так бы мовіць, гістарычны маштаб.

Мо і не трэ было засяроджвацца на гэтым будаўнічым працэсе, калі б не рабіўся ён саматужнымі грашовымі намаганнямі і ўласнымі ручкамі самой Жанны. Нічога дзіўнага, бо Жанна, паводле яе прызнання, з дзяцінства марыла стацца будаўніком і швачкай. Ну і матуля дапамагае, Марыя Аляксееўна. Разам з імі жывуць тры яе сыны, тры браты Жанны, штосьці зарабляюць... "У калгасе зарабляюць?" – "У якім калгасе?! Па чужых сотках..." Вось вам і 217 далёкаўскіх працаздольных. А Жанна працягвае: "...Усяго нас было дзевяць дзяцей, засталося сем – тры браты ды чатыры сястры... Сёстры параз'ехаліся, а два браты загінулі – адзін на роварах забіўся, другі атруціўся..."

Здавалася б, вось яна, будучыня Далёкіх, што нараджалася ад 1975 года, калі бацькі ажаніліся. За Далёкія зачапіўся бацька са сваімі бацькамі. Родам з Понішак, ці з Лабінскага балота, як яшчэ называлася тая мясціна. На пытанне, што там, хутар ці вёска, Жанна адказала: "Нічога. Там нічога няма". Падобна на тое, што і па гэтых Станкевічах праехалася "палітыка партыі". Спярша тая палітыка малявала неблагую перспектыву. Ажаніліся, уладкаваліся ў калгасе: матуля – даяркай, бацька – конюхам ды пастухом.

Адзін за адным пайшлі дзеткі. Не сказаць, каб лёгка было, але ўсе скончылі школу... У 1997 годзе бацька памёр. Я не стаў дапытвацца, па якой прычыне, бо калі пра тое зайшла гаворка, Марыя Аляксееўна яшчэ хутчэй і гучней пачала нешта крышыць у вялікай місцы...

Пасля школы Жанна скончыла Відзаўскае СПТВ і атрымала прафесію – "гаспадыня сядзібы". У дадатак – повар, аператар машыннага даення і агароднік. Але ніводная з чатырох прафесій аніякага заробку не дае. Грошы на будаўнічыя матэрыялы і ўтрыманне сям'і з матулі і трох братоў Жанна зарабляе з працы сацыяльным работнікам – даглядае двух старых, з паслуг па рамонце і на прыватных будоўлях, што дзе-нідзе распачынаюць па азёрным наваколлі прыезджыя багатыя людзі, і з журавін, па якія ездзіць на роварах за 20 кіламетраў, туды-сюды – усе 40... Яшчэ конь ёсць, што пасвіцца паблізу, ды старыя калёсы – каму што падвезці...

З вышывак сваіх ды "ваўнянага жывапісу" не мае нічога. Толькі каб людзі глядзелі ды марылі аб шчаслівым жыцці... Але ці будзе ў Далёкіх каму глядзець? Жанна пацінула плячыма: "Будоўлю трэба скончыць. А там... Час пакажа..."

Калі паспее, падумаў я.

(Заканчэнне ў наступным нумары.)

ЦИФРА ДНЯ

740 тысяч 500

Столько белорусов в 2014 году отдыхали за границей, воспользовавшись услугами турфирм. Самыми популярными направлениями у наших соотечественников были Россия, Болгария, Греция, Египет, Испания, Италия, Литва, Польша, Турция, Чехия. На эти страны пришлось 82,7% от общего числа организованных туристов, сообщает Белстат.

Из Беларуси по-прежнему выезжает больше туристов, чем прибывает к нам. В 2014 году на каждого иностранного туриста пришлось пятеро белорусов, выезжавших за рубеж (в 2005 году – шестеро). Как в 2013-м, так и в 2014 году иностранные туристы проводили в Беларуси в среднем 4 дня.

СЛЫШАЛИ?

У милиционеров будет новая форма

Как отметил замминистра внутренних дел – начальник Департамента финансов и тыла генерал-майор милиции **Виктор Дубовец,** *«все предметы обмундирования изготавливаются на предприятиях уголовно-исполнительной системы и концерна «Беллегпром». При производстве одежды используются ткани отечественных производителей».*

Первые экспериментальные комплекты проверялись в подразделениях полка патрульно-постовой службы милиции ГУВД Мингорисполкома и строевых подразделениях Департамента охраны МВД. После тестирования некоторые предметы гардероба отправлялись на доработку.

Новыми предметами формы одежды с 2014 года обеспечиваются сотрудники ОМОНа, ППСМ, ДПС ГАИ, участковые инспекторы милиции, курсанты первого курса и курсанты первоначальной подготовки.

КРЫМІНАЛ

Абакралі мясакамбінат на 1,2 мільярда рублёў?

У дачыненні да службовых асоб Мінскага мясакамбіната распачата крымінальная справа. Падчас следства высветлілася, што ў першым паўгоддзі 2014 года намеснікам генеральнага дырэктара, начальнікам аддзела і начальнікам цэха Мінскага мясакамбіната была арганізавана 31 пастаўка дарагога мяса адной з расійскіх камерцыйных структур. Паводле звестак аператыўнікаў, пастаўкі былі арганізаваны па паніжаных коштах, у выніку чаго прадпрыемству нанесены ўрон у памеры 1,2 млрд рублёў.

У дачыненні да згаданых службовых асоб пракуратурай Кастрычніцкага раёна Мінска распачата крымінальная справа па ч.3 арт.424 КК (злоўжыванне ўладай або службовымі паўнамоцтвамі, што пацягнула прычыненне шкоды ў буйным памеры). Санкцыя артыкула прадугледжвае да 10 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці.

ЦІ ВЕДАЕЦЕ ВЫ, ШТО...

"Еўрагандаль" апярэдзіў "Беларуськалій"

Здавалася б, якое параўнанне можа быць паміж "Еўрагандлем" і "Беларуськаліем"? Абсалютна розныя структуры. Калі першая спецыялізуецца на развіцці гандлёвых сетак па рознічнай рэалізацыі прадуктаў харчавання, то салігорскія шахцёры займаюцца вытворчасцю мінеральных тукаў.

І ўсё ж адзін паказчык з'яўляецца характэрным і для "Еўрагандлю", і для "Беларуськалія": колькасць працуючых. Дык вось тут першае месца за "Еўрагандлем". У яго супермаркетах працуюць 22,6 тысячы чалавек, а "Беларуськалій" прадастаўляе работу толькі 17,6 тысячы чалавек.

Другое месца па працаўладкаванні людзей займае "Белпошта" – 20,5 тысячы чалавек. У сістэме "Беларусбанка" працуюць 19,5 тысячы чалавек.

Раней лічылася, што самыя буйныя працоўныя калектывы – гэта на МАЗе і МТЗ. Але, як сведчыць статыстыка апошніх гадоў, яны саступілі лідарства. На аўтамабільным заводзе (аб'яднанні) цяпер працуе прыкладна 18,8 тысячы чалавек, столькі ж і на трактарным.

А колькі работнікаў налічваецца ва ўсіх структурах "Белтэлекама"? Больш за 17 тысяч.

ЧУЛІ?

Беларусь выдала Арменіі грамадзяніна Расіі

З нашай краіны экстрадзіраваны грамадзянін Расійскай Федэрацыі Уладзімір Сачкоў, які да нядаўняга часу займаў пасаду тэхнічнага дырэктара беларускага сотавага апeратара Velcom.

Пра гэта расійскаму выданню аб высокіх тэхналогіях CNews паведаміў адвакат Сачкова Армен Багдасаран. Зараз Сачкоў знаходзіцца ў СІЗА Службы нацыянальнай бяспекі (СНБ) Арменіі ў Ерэване.

Уладзімір Сачкоў нарадзіўся ў Беларусі, адукацыю атрымаў у Калінінградзе. Працаваў тэхнічным дырэктарам паўночна-заходняга філіяла «Вымпелкома» (гандлёвая марка «Білайн»), у 2009 г. пераехаў у Арменію, дзе заняў пасаду дырэктара тэхнічнага блока ў «АрменТел» – армянскай «дачцэ» «Вымпелкома».

У 2013 г. у «АрменТел» змянілася кіраўніцтва. Неўзабаве пасля гэтага Сачкоў з'ехаў у Беларусь. Аднак у мінулым годзе Служба нацыянальнай бяспекі Арменіі ўзбудзіла крымінальную справу ў дачыненні да былых кіраўнікоў «АрменТел», у тым ліку і да Сачкова. Іх абвінавачваюць у арганізацыі злачыннай групы з мэтай стварэння «шэрай» схемы па перадачы міжнароднага трафіка кампаніі і крадзяжы адпаведных даходаў. У рамках расследавання ў Арменіі быў арыштаваны былы начальнік службы бяспекі «АрменТел» Ашот Пагасян, а фігуранты справы з ліку расійскіх грамадзян аб'яўлены ў вышук.

Сачкоў, паводле слоў яго знаёмага, не ведаў аб аб'яўленні яго ў вышук і быў затрыманы ў маі 2014 г. у Беларусі пры спробе вылету ў Аўстрыю.

Зараз Сачкову прад'яўлена абвінавачванне па некалькіх артыкулах крымінальнага кодэкса Арменіі. Следства сцвярджае, што былое кіраўніцтва «АрменТел» нанесла шкоду кампаніі ў памеры 3 мільёны 640 тысяч долараў па бягучым курсе і яшчэ 1,78 млн долараў – дзяржаве ў выглядзе недаплачаных падаткаў. Адвакат Багдасаран кажа, што Сачкоў сваёй віны не прызнае і рыхтуецца да дачы паказанняў.

“КРУГЛЫ СТОЛ”

Беларусь–Еўрасаюз: куды ідзём?

*Пра кантэкст стасункаў Еўрасаюза і Беларусі на фоне той сітуацыі з правамі чалавека, што сёння ёсць у краіне, разважаюць праваабаронцы **Валянцін СТЭФАНОВІЧ** і **Алесь БЯЛЯЦКІ**, а таксама дырэктар міжнароднага кансорцыума “ЕўраБеларусь” **Улад ВЯЛІЧКА**.*

Праваабаронцы працягваюць рэалізацыю свайго праекта пад назвай **«Кухня TV»**. На апошнім «круглым стале» **Валянцін Стэфановіч, Алесь Бяляцкі і Улад Вялічка** абмеркавалі сённяшнія беларуска-еўрапейскія адносіны, якія апошнім часам, скажам так, пацяплелі.

На мінулым тыдні, напрыклад, мы бачылі цэлы парад візітаў высокапастаўленых заходніх чыноўнікаў у Беларусь. Добра? Безумоўна! Але ў гэты ж самы час палітзняволены **Мікалай Дзядок** асуджаны яшчэ на год турмы. Што адбываецца?

– Улада заўсёды старалася прадэманстраваць свае гаспадарскія правы ў краіне, – найперш адзначыў **Улад Вялічка.** – А таму і палітвязні да гэтага часу знаходзяцца за кратамі, хоць гэта псуе імідж будучай прэзідэнцкай кампаніі. Прынцып тут такі: “Нас не нахіліш!” Таму сітуацыя, калі і дыялог ідзе, і ўнутры краіны “гайкі закручваюцца”, для ўлады, напэўна, нармальная. Магчыма, гэта больш піяраўскі крок.

Валянцін Стэфановіч: – Беларусь хоча, каб Еўропа прымала яе такой, якая яна ёсць, – з усімі хібамі і недахопамі. А прысуд Мікалаю Дзядку – на самай справе дэманстратыўны сігнал Еўрасаюзу. Маўляў, палюбіце нас такімі, якія ёсць.

Алесь Бяляцкі: – Мне здаецца, што ўлады паставілі перад сабой дзве задачы. З аднаго боку, не змяніць ні на кроплю сітуацыю ўнутры краіны, поўнасцю кантралюючы грамадскую і палітычную дзейнасць. Прыклад Дзядка таму пацвярджэнне. Гэта брыдкая савецкая традыцыя – дадаваць тэрміны “палітычным” у апошнія дні перад вызваленнем, бо тое самае было з вядомым беларускім дысідэнтам Міхасём Кукабакам.

І ў той жа час стаіць абсалютна супрацьлеглая задача – значна палепшыць адносіны з краінамі Еўрасаюза. Пры гэтым адкрытым тэкстам было сказана, што мелася на ўвазе. Палепшыць адносіны неабходна дзеля таго, каб Еўропа давала крэдыты, каб ішлі інвестыцыі. Той эканамічнай дапамогі, якую Беларусь традыцыйна атрымлівала ад Расіі, на сённяшні дзень не хапае. Апошняя і сама зараз знаходзіцца ў крызісе. Каб захаваць пэўную эканамічную стабільнасць, афіцыйны Мінск проста вымушаны звяртацца да Еўрасаюза і паляпшаць адносіны, каб неяк утрымацца на плыву. Думаю, з гэтым было звязана і маё вызваленне, бо пошукі паляпшэння сітуацыі мы бачым з вясны мінулага года.

Валянцін Стэфановіч: – Мне падаецца, што і знешні палітычны крызіс канвертуецца ў Беларусь...

Улад Вялічка: – І вельмі моцна. Бо тут трэба не толькі ўзгадваць пра еўрапейскія грошы, але і глядзець на палітычны кантэкст. Відавочна, што сітуацыя вакол Украіны на сённяшні момант беларускімі ўладамі выкарыстоўваецца на сваю карысць у плане паляпшэння стасункаў паміж Беларуссю і Еўропай. Але ў той жа час сітуацыя з правамі чалавека ў краіне не змянілася. Алеся Бяляцкага вызвалілі, а праваабаронцу Алену Танкачову дэпартавалі.

Зрэшты, маё меркаванне такое: цяперашні дыялог у фармаце “Беларусь–Еўропа” – гэта больш еўрапейская зацікаўленасць у нармалізацыі адносін. Еўропа, як больш адукаваная і карэктная, проста не можа сабе дазволіць гадамі ўтрымліваць стасункі з суседам у дрэнным стане, а таму шукае розныя варыянты іх нармалізацыі. Тым больш што з'явіліся новыя магчымасці для перазагрузкі адносін. Еўрачыноўнікі на кожнай сустрэчы з прадстаўнікамі грамадзянскай супольнасці кажуць, што яны не забываюць пра правы чалавека, палітзняволеных, і тым не менш...

Алесь Бяляцкі: – Напэўна, сёння геапалітычныя інтарэсы ў рэгіёне пачынаюць пераважаць над інтарэсамі дэмакратыі і правоў чалавека. І шлюз такому параду прыездаў у Беларусь гасцей з Захаду адчыніў апошні Мінскі саміт, калі ў краіну завіталі і Меркель, і Аланд. Парад, як мне падаецца, будзе працягвацца, і гэта сур'ёзны выклік для грамадзянскай супольнасці. Бо трэба думаць, як можна прывязаць паляпшэнне адносін з Еўрасаюзам да паляпшэння сітуацыі з правамі чалавека ўнутры краіны.

Валянцін Стэфановіч: – Абодва бакі дзейнічаюць прагматычна – у кожнага свой інтарэс.

Улад Вялічка: – Тут трэба адразу сказаць, што мы не супраць паляпшэння адносін з Еўропай. Вядома ж, гэта добрая справа. Асабліва – з улікам амбіцый Расіі. Пытанні бяспекі, стабільнасці і міру – гэта, безумоўна, важна. Але не трэба, каб правы чалавека адыходзілі на другі план.

Алесь Бяляцкі: – Небяспека паляпшэння адносін беларускіх улад з Еўрасаюзам заключаецца ў тым, што гэтая дапамога можа быць выкарыстана ўладай на цэментаванне аўтарытарнага рэжыму. Такія прыклады ўжо ёсць. Паглядзіце на стасункі Еўрасаюза і Азербайджана, дзе мы бачым поўны разгром грамадзянскай супольнасці на працягу апошняга года. І ў той жа час – добрыя стасункі Еўропы з азербайджанскімі ўладамі. Такая небяспека існуе і ў нас. Еўрасаюз зацікаўлены ў стабільнасці ў Беларусі, але гэта не заўсёды супадае з інтарэсамі грамадзянскай супольнасці. І мы свае інтарэсы павінны адстойваць усе разам.

– Калі будзем прыкладна аднолькава разумець сітуацыю і працаваць у адным накірунку, думаю, што шанцы захаваць стандарты адносін Беларусі і Еўрасаюза, якія былі ў папярэднія гады, застаюцца дастаткова высокія, – падвёў вынік Алесь Бяляцкі.

Падрыхтаваў
Алесь СВЯТЛАНІЧ.

СТАЛІЦА

У беспрацоўя мужчынскі твар

“У цэлым усплёск па колькасці беспрацоўных, якія рэгіструюцца, ёсць. Калі на пачатак года на аднаго беспрацоўнага прыходзілася шэсць-восем працоўных месцаў, то на канец лютага 2015 года – 1,8 месца. Зарэгістравана больш за 3300 беспрацоўных. Большая частка з іх – гэта асобы, якія доўгі час не працавалі, якія прыбылі з месцаў пазбаўлення волі, якія адбылі тэрмін у лячэбна-працоўных прафілакторыях. Гэта слаба матываваныя да працоўнай дзейнасці людзі, якія не маюць спецыяльнай адукацыі, падрыхтоўкі», – адзначыла старшыня камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама **Жанна Рамановіч**.

Спецыяліст адзначыла, што на дадзены момант у Мінску «ў беспрацоўя мужчынскі твар». Сярэднестатыстычны партрэт беспрацоўнага – гэта мужчына да 39 гадоў, як правіла, з сярэдняй адукацыяй.

ДЭМАГРАФІЯ

Стануць больш нараджаць?

Колькасць шматдзетных сем'яў у Мінску з 2012 года павялічылася больш як у паўтара раза (на 56,7%). Зараз, паводле слоў старшыні камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама **Жанны Рамановіч,** у Мінску налічваецца 9 тысяч 912 шматдзетных сем'яў, у іх выхоўваецца 31 тысяча 438 дзяцей. “Разам з тым больш за 70% сем'яў маюць адно дзіця. Мяркую, што дзякуючы ўзмацненню мер дзяржпадтрымкі сем'яў многія мінчане вырашаць нарадзіць другое і трэцяе дзіця», – лічыць Жанна Рамановіч.

СУД!

Ответ придется держать уже за решеткой...

В актовом зале филиала «Троллейбусный парк №3» судили пьяного водителя. Около сотни людей пришли на выездное судебное заседание, чтобы посмотреть, как конфискуют автомобиль.

Ожидали главного героя – 50-летнего **Виталия Б**. (настоящая фамилия будет названа в одной из последующих публикаций. – **Ред.**) – столичного жителя, занимающегося предпринимательской деятельностью, который дважды в течение года был за рулем пьяным. Закон квалифицирует это как уголовное преступление (ст.317^1 – *«Управление транспортным средством лицом, находящимся в состоянии опьянения»* УК РБ), за которое предусмотрено серьезное наказание – вплоть до лишения свободы и обязательной конфискации автомобиля.

У Виталия автомобиль Ford, приобретенный за 6,6 тысячи долларов. *«И правильно сделают, что конфискуют!* – заявила «Народной Воле» одна из зрительниц на суде. – *Пьяных столько развелось!.. Вот ее* (тут женщина кивнула в сторону соседки) *мужа сбили. Тогда конфискации еще не было, штраф дали – и все!»*

Присутствующие скучали: виновник опаздывал.

«Вы мне 20 минут назад говорили, что выезжаете! – откуда-то из-за сцены доносился строгий голос. – *Сколько еще ждать?»* Это судья Московского районного суда **Андрей Петраш** звонил обвиняемому, настойчиво приглашая прибыть на судебное заседание.

Но водителю было недосуг: то он сообщал, что его не отпускает начальник, то пенял на такси, которое не едет по вызову, чтобы примчаться в суд. Некоторые задремали. *«На заседание пришли водители, которые с 5 утра на работе,* – словно оправдываясь, объяснил замдиректора по безопасности дорожного движения троллейбусного парка №3 **Михаил Игнатенко**. – *Всем интересно посмотреть, как суд будет конфисковывать машину. Пьяный водитель – человек с неадекватным поведением, из-за него страдают ни в чем не повинные люди, их семьи!»*

Прошло полчаса, а виновник так и не появился. Поговаривали даже, что суд отменят и всех отпустят по домам. Наконец секретарь призвала публику к порядку, и на сцену вышел председательствующий по делу.

Официальным тоном судья Петраш попросил секретаря огласить список участников, чтобы услышать то, что уже знал: *«Обвиняемый не явился, о наличии уважительных причин, препятствующих явке, не сообщил»*.

Признав, что, находясь на подписке о невыезде и надлежащем поведении, обвиняемый нарушил закон, не явившись по вызову суда, председательствующий по делу постановил: объявить водителя в розыск, меру пресечения изменить на заключение под стражу.

Публика, которой хотелось посмотреть на нарушителя, разочарованно вздохнула. *«К сожалению, случается, что участники судебного разбирательства не являются в судебное заседание без наличия уважительных причин»,* – пояснил Петраш. И пообещал: как только обвиняемого отыщут и поместят в СИЗО, будет назначена дата нового судебного заседания, на которое в обязательном порядке пригласят коллектив троллейбусного парка. Вот только проходить он будет уже не в актовом зале, а в комнате суда, в углу которой – железная клетка: *«Обвиняемый, скорее всего, будет находиться под стражей»*.

Андрей ПАНЬКОВ, прокурор Московского района:
«Водительских прав за пьянку он лишался пять раз»

«Народная Воля» обратилась к гособвинителю, прокурору Московского района столицы Андрею Панькову с просьбой прокомментировать ситуацию.

– Как оцените поступок обвиняемого, который наверняка знал о карательных санкциях, но проигнорировал суд?

– Как очередное нарушение закона. С 1996 года – времени получения водительского удостоверения – обвиняемый четыре раза лишался прав за управление транспортными средствами в состоянии алкогольного опьянения. Пятый раз получил права в 2011 году, сдав дополнительные экзамены, а в апреле 2014 года вновь был задержан пьяным за рулем. Его снова лишили прав, но в декабре этот человек повторил нарушение, за который теперь уже карает уголовный закон. Полагаю, вынося наказание, суд даст оценку такому поведению, ведь оно характеризует человека как безответственного.

– Не придя в суд, обвиняемый ухудшил свое положение?

– Да, поэтому и избрана новая, более суровая, мера пресечения – заключение под стражу. Не исключено, что и наказание, которое вынесет суд, окажется суровым.

– Не потому ли у многих складывается предубеждение по отношению к пьяным водителям – мол, исправить их уже невозможно?

– Органы прокуратуры прикладывают все усилия для снижения числа таких нарушений. Каждый, кто попался за пьяное вождение впервые, в обязательном порядке приходит к нам на беседу, узнавая о последствиях. В прошлом году на территории Московского района зарегистрировано 3577 ДТП, четыре из которых – по вине пьяных водителей (в 2013 году их было 6). За управление транспортным средством в состоянии алкогольного опьянения задержано 514 водителей (в 2013 году – 436), из них 27 – повторно (в 2013 году – 43).

Если же говорить об адекватности... Когда обвиняемого, не явившегося сегодня в суд, остановили инспекторы ГАИ, он пытался уйти от ответственности, обвиняя их в незаконном задержании и попытках избиения. Он не учел, что в автомобиле ГАИ установлен видеорегистратор, фиксирующий все, что происходит в салоне. Только когда предъявили запись, последовали более правдивые показания. А вывод из этой ситуации таков: человек хитер, изворотлив, никакие нормы ему не указ.

Елена АНКУДО.

От редакции

Остается напомнить о «вилке» наказаний, предусмотренных ст.317^1 УК РБ и о том, как поведение обвиняемого может усугубить его положение. Закон определил несколько видов наказания: исправительные работы на срок до двух лет, арест, ограничение свободы на срок до двух лет или лишение свободы на тот же срок. В каждом случае применяется лишение прав на управление транспортными средствами и штраф в размере до 1 тыс. базовых величин. Чем неадекватней поведение обвиняемого, тем больше может оказаться сумма. Продать машину для выплаты штрафа не получится: автомобиль конфискуется в обязательном порядке.

МУДРЫЯ СЛОВЫ

Ларыса
ГЕНІЮШ

Адзінай мэты
не зракуся,
І сэрца мне
не задрыжыць:
Як жыць — дык
жыць для Беларусі,
А без яе зусім
не жыць.

СІТУАЦЫЯ

Рэпетытар выйграў суд

Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў хацеў спагнаць з рэпетытара **Аляксея Васілеўскага** штраф за парушэнне аўтарскіх правоў – за публікацыю ў інтэрнэце рашэнняў задач рэпетыцыйных тэстаў без дазволу РІКВа. Максімальны памер штрафу па артыкуле, па якім інстытут хацеў прыцягнуць рэпетытара да адказнасці, – 18 мільёнаў рублёў.

Аднак суд не пабачыў у дзеяннях адказчыка парушэння закона.

У судзе прадстаўнік Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў заявіў, што рэпетытар мае карыслівыя мэты – рэкламу і прыцягванне новых кліентаў. Васілеўскі ж растлумачыў, што выкладвае рашэнні задач бясплатна, каб абітурыенты, якія не могуць прайсці платныя рэпетыцыйныя тэсты, загадзя маглі пабачыць, што іх чакае на цэнтралізаваным тэсціраванні. Адказчык таксама заявіў, што рашэнне задачы не парушае аўтарскія правы інстытута, бо вырашыць задачу можа кожны настаўнік, для гэтага не патрэбны ўнікальныя метады і творчы падыход.

Суддзя **Мікалай Ліпневіч** пагадзіўся з довадамі рэпетытара, бо не ўгледзеў у яго дзеяннях парушэння закона.

На працягу 10 дзён рашэнне суда можна абскардзіць. Прадстаўнікі інстытута заявілі, што скарыстаюцца гэтай магчымасцю.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Лисица без боя не сдается

Несмотря на почти одиннадцатимесячное пребывание под стражей, в зале судебного заседания, находясь за прутьями металлической клетки, бывший первый заместитель министра лесного хозяйства Федор Лисица выглядит весьма уверенным человеком. Свою вину он не признает и всем своим видом показывает, что намерен бороться за свободу до конца.

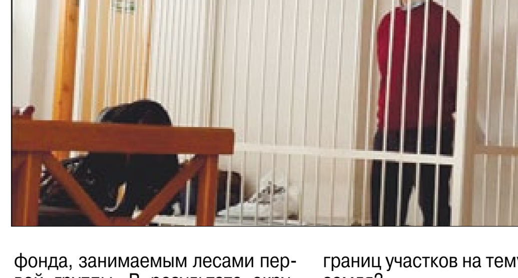

На этой неделе в здании Минского областного суда продолжилось слушание уголовного дела, возбужденного в отношении бывшего высокопоставленного чиновника. Процесс идет под председательством судьи **Дмитрия Язвинского**.

Напомним, что слушание дела началось 9 февраля и в течение трех недель проходило в Солигорске. Выездное заседание суда было обусловлено большим количеством свидетелей (более 80), проживающих в Солигорском районе. Там всех свидетелей допросили, и теперь до логического конца процесс будет доведен в столице.

Пока же судебное следствие находится на этапе допроса минских свидетелей. Говорят, что в их числе и министр лесного хозяйства **Михаил Амельянович**, бывшая правая рука которого обвиняется в совершении преступлений, предусмотренных ч.3 ст.424 (злоупотребление властью или служебными полномочиями) и ч.3 ст.426 (превышение власти или служебных полномочий, повлекшее тяжкие последствия) УК РБ. Эти статьи входят в так называемый перечень коррупционных преступлений, и каждая из них сулит обвиняемому срок до 10 лет с конфискацией имущества. С чем явно не согласен Федор Лисица.

Держится он уверенно, иногда на его лице проскальзывает улыбка, в то же время он внимательно выслушивает показания свидетелей и активно пользуется своим правом задавать им вопросы.

Напомним, что Лисица обвиняется в незаконном приобретении земельного участка, строительстве и приватизации двух жилых домов, а также в нецелевом использовании бюджетных средств. Условно обвинение делится на две части (до назначения на министерскую должность и после), каждая из которых состоит из двух эпизодов.

По версии следствия, еще в 1993 году Лисица, работая в Старобинском лесхозе (Солигорский район Минской области), получил земельный участок площадью 0,25 га в деревне Ясковичи для строительства дома. В 2005 году, будучи уже директором лесхоза, он, конечно, не без помощи местной власти расширил границы участка до 0,95 га и построил там двухэтажный коттедж.

Участок находился в водоохранной зоне и относился к землям государственного лесного фонда, занимаемым лесами первой группы. В результате окружающей среде причинен вред на сумму свыше 1,1 млрд рублей: в основном за счет уничтожения почвенного покрова при строительстве коттеджа и прочих приусадебных построек.

В первый день минского судебного заседания шел допрос специалистов РУП «Белгослес» **Романа Бузуновского** и **Александра Рублевского**. Это предприятие входит в структуру Министерства лесного хозяйства и занимается лесоустройством, проектированием лесохозяйственных мероприятий и изготовлением планово-картографических материалов.

Свидетели подробно рассказали о технологии подготовки и изготовления такого рода материалов, часть которых была представлена суду в виде планшетов (чертежи с границами лесных кварталов Старобинского лесхоза). Один планшет относился к 1987 году, второй – к 1997-му. Речь шла о 43-м лесном квартале, в котором находился 40-й выдел (участок). То есть именно то место, где Федор Лисица построил коттедж.

Судя по тому, какие вопросы задавал свидетелям гособвинитель, можно предположить, что по планшету 1987 года участок находился в границах лесного фонда, а на планшете 1997 года 40-й выдел уже не значится, то бишь исчез. Проще говоря, он остался там, где и был, но каким-то образом его вывели из лесфонда, что и позволило вести на нем индивидуальное жилищное строительство.

Прокурор также представил суду кальку этого участка земли, в южной части которой, по его словам, есть *«непонятные следы»*. Стерли, что ли? А вот кто и когда, свидетель Бузуновский не смог предположить. По его словам, бывают разные ситуации, когда между лесоустроителями и местными земельными службами возникают «накладки» по поводу границ участков на тему «чья это земля?».

В качестве примера он привел случай, когда в результате такого рода земельной накладки банный комплекс центра «Силичи» оказался... в собственности директора лесхоза. *«Проблема определения земельных границ существует»,* – констатировал свидетель.

На этом, похоже, и собираются выстраивать защиту по этому эпизоду обвиняемый Федор Лисица и его адвокат.

Внешне настрой у бывшего высокопоставленного чиновника боевой. Хватит ли сил на каждый эпизод?

По выводам следствия, бывший первый заместитель министра также обвиняется в том, что в 2008 году *«за государственный счет построил»* для себя служебное жилье в деревне Тычины Солигорского района общей площадью 252 кв. метра, которое «незаконно» было приватизировано и оформлено в частную собственность на льготных условиях.

Будучи на министерской должности, Лисица *«организовал за счет средств инновационного фонда Министерства лесного хозяйства неправомерное выполнение ремонта в предоставленной ему двухуровневой служебной квартире в агрогородке Ждановичи».* Ущерб превысил 300 млн рублей.

И последний пункт обвинения: *«Действуя из корыстной заинтересованности, с мая по сентябрь 2012 года проживал в номере «люкс» ведомственной гостиницы «РУЦ-Лес» без оплаты предоставленных услуг».* Ущерб – почти 5 млн рублей.

Как отмечает издание «Ежедневник», в первый день слушания дела в Солигорске Лисица не признал себя виновным ни по одному из пунктов обвинения, заявив, что оно незаконное, надуманное и фальсифицированное.

Виктор ФЕДОРОВИЧ.
«Белорусские новости».

СТРАШНАЯ ПРАВДА

«Мы все знали, на что идём и что может быть»

Интервью с российским танкистом, который вместе со своим батальоном был командирован сражаться за Дебальцево

Доржи Батомункуев, 20 лет, 5-я отдельная танковая бригада (Улан-Удэ), воинская часть № 46108. Срочник, призван 25 ноября 2013 года, в июне 2014-го заключил контракт на три года. Личный номер 200220, военный билет 2609999.

Лицо сожжено, обмотано бинтом, из-под бинта выступает кровь. Кисти рук тоже замотаны. Уши обгорели и съежились.

Я знаю, что его ранило в Логвиново. Логвиново – горловину Дебальцевского котла – ранним утром 9 февраля зачистила и замкнула рота спецназа ДНР (на 90% состоящая из россиян – организованных добровольцев). Котел был замкнут так быстро, что украинские военные, находившиеся в Дебальцево, не знали об этом. В последующие часы войска самопровозглашенной ДНР свободно жгли машины, выходящие из Дебальцево. Так был убит заместитель главы АТО.

Спецназ отошел, занявших позиции казаков-ополченцев накрыло украинской артиллерией. Тем временем украинские военные начали организовывать прорыв из котла. На удержание позиций был направлен российский танковый батальон, уже несколько дней к тому моменту находящийся на территории Донецкой области.

Мы разговариваем в Донецке, в ожоговом центре при областной центральной клинической больнице.

– 19 февраля я взорвался. В сумерки. 19-е число по буддистскому календарю считалось Новым годом. Так что год начался для меня тяжело. (*Пытается улыбнуться, из губы сразу течет кровь.*) Вчера мне бинтом лицо замотали. У меня вообще лицо засушилось. Операцию пока не делают, потому что я хуже перенесу дорогу. Пальцами когда шевелю, тоже кровь течет. Я надеюсь в Россию попасть побыстрей.

– Как вас ранило?

– В танке. Танковый бой был. Я попал в танк противника, он взорвался. Попал еще под другой танк, но у него защита была, хорошо защита сработала. Он развернулся, спрятался в лесополосе. Потом мы делали откат на другое место. И он как жахнет нас!

Звук такой оглушительный – «тиннь». Я глаза открываю – у меня огонь перед глазами, очень яркий свет. Слышу: «трщ, трщ» – это в заряде порох взрывается. Открываю люк, а открыть не могу. Единственное, что думаю: все, помру. Думаю: че, все, что ли? 20 лет прожил и все? Потом сразу в голове защита. Пошевелился – двигаться могу, значит, живой. Живой – значит, надо вылазить.

Еще раз попробовал открыть люк. Открылся. Сам из танка вылез, с танка упал – и давай кувыркаться, чтобы огонь потушить. Увидел чуть-чуть снег – к снегу пополз. Кувыркаться, зарыляться. Но как зарылишься? Чувствую, лицо все горит, шлемофон горит, руками шлемофон снимаю, смотрю – вместе со шлемофоном кожа с рук слезла. Потом руки затушил, давай двигать, дальше снег искать. Потом приехала БМП, водитель выбежал: «Братан, братан, иди сюда». Смотрю, у него баллон пожарный красный. Он меня затушил, я к нему бегу. Кричит: «Ложись, ложись» – и на меня лег, еще затушил. Командир взвода пехоты вытащил промедол – точно помню, и меня сразу в БМП запихали. И мы с боем ушли оттуда. Потом перенесли на танк, на танке мы поехали до какого-то села. И там меня мужик какой-то все колол чем-то, что-то мне говорил, со мной разговаривал. Потом в Горловку въехали. Тоже все ноги кололи, в мышцы промедол, чтобы не потерял сознание. В Горловке поместили в реанимацию, насколько я помню. Потом уже рано утром меня сюда привезли, в Донецк. Очнулся я здесь оттого, что хотелось кушать. Очнулся я 20-го. Ну, как могли, накормили.

Дорога

– Как вы попали сюда?

– Я призывался 25 ноября 2013 года. Попал добровольно. Сюда отправляли только контрактников, а я приехал в Ростов, будучи солдатом срочной службы. Но я, будучи срочником, хорошие результаты давал – что по огневой подготовке, что по физической. Я призывался вообще из Читы, в Чите курсовку прошел, а в части Улан-Удэ решил остаться по контракту. В июне написал рапорт с просьбой. Попал во второй батальон. А второй батальон – в случае войны всегда первым эшелоном выезжает, в любой воинской части есть такое подразделение. У нас были, конечно, контрактники в батальоне, но в основном срочники. Но ближе к осени, к октябрю, начали собирать из всех батальонов нашей части контрактников, чтобы создать из них один батальон. У нас не хватало в части контрактников, чтоб сделать танковый батальон, поэтому к нам еще перекинули контрактников из города Кяхта. Нас всех в кучку собрали, мы познакомились, дня четыре вместе пожили, и все, в эшелон.

У меня срочка должна была закончиться 27 ноября. А в Ростов мы приехали в октябре, у меня еще срочка шла. Так что контракт у меня начался уже здесь. Мы 5-я танковая отдельная бригада.

– Вы не увольнялись?

– Нет, я не уволен.

– Вы ехали на учения?

– Нам сказали, что на учения, но мы знали, куда едем. Мы все знали, куда едем. Я уже был настроен морально и психически, что придется на Украину.

Мы танки еще в Улан-Удэ закрасили. Прямо на вагонном составе. Закрашивали номера, у кого-то на танках был значок гвардии – тоже. Нашивки, шевроны – здесь снимали, когда на полигон приехали. Все снять... в целях маскировки. Паспорт в воинской части оставили, военный билет на полигоне.

А так у нас бывалые есть ребята. Кто-то уже год с лишним на контракте, кто-то уже 20 лет. Говорят: не слушайте командование, мы хохлов бомбить едем. Учения даже если проведут, потом все равно отправят хохлов бомбить.

Вообще, много эшелонов ехало. Все у нас в казарме ночевали. Перед нами ребята-спецназовцы из Хабаровска были, из разных городов, чисто с востока. Один за одним, понимаете? Каждый день. Наш шел пятым, 25 или 27 октября.

Рампа разгрузочная была в Матвеевом Кургане. Пока ехали от Улан-Удэ до Матвеева Кургана, столько городов повидали. 10 суток ехали. Чем ближе сюда, тем больше людей нас приветствовало. Руками машут, крестят нас. Мы в основном все буряты же. Крестят нас. (*Смеется, кровь снова течет.*)

А и здесь тоже, когда ездили. Бабушки, дедушки, дети местные крестят... Бабки плачут.

– Какой полигон?

– Кузьминский. Там много таких полигонов. Палаточные городки. Одни заехали, другие уехали. Предыдущие эшелоны там встречали. Кантемировская бригада из Подмосковья была после нас. Там у них десантники и одна танковая рота несильной мощи. А вот наш танковый батальон составляет 31 танк. Можно что-то серьезное сделать.

– Можно было отказаться?

– Можно, конечно. Никто тебя не принуждал. Были и такие, кто еще в Улан-Удэ отказался, когда уже почуяли, что жареным пахнет. Один офицер отказался.

– Рапорт нужно писать?

– Я не знаю. Я же не отказался. И в Ростове были такие, кто отказался. Из нашего батальона я знаю одного. Ваня Романов. Мы с ним еще по курсовке вместе в одной роте служили. Человек низких приоритетов. К нам на полигон перед Новым годом приезжал командующий Восточным военным округом генерал-полковник Суровикин. Приезжал в нашу танковую роту. Всем руки пожал... Ивана с собой забрал, на родину, в Новосибирск. Что с Романовым сейчас, не знаю. Но факт в том, что можно было уехать.

– Суровикин говорил что-нибудь про Донецк, про Украину?

– Ничего не говорил. (*Смеется.*) У нас в поезде, пока 10 дней ехали, разные слухи были. Кто-то говорил, что это просто отмазка, кто-то – нет, реально на учение. А получилось и то, и то. Один месяц подготовки прошел, второй месяц, уже третий месяц. Ну, уже, значит, точно на учения приехали! Ну, или чтобы показать, что наше подразделение на границе есть, чтобы украинцам было чуть-чуть пострашнее. Просто то, что мы уже здесь, – это уже психологическая атака.

Учения, как планировалось, три месяца, провели. А потом... мы уже под конец учений дни считали. У нас специальные люди есть, замполиты, по работе с личным составом. Им на совещаниях доводят, они нам рассказывают. Замполит говорит: «Потерпите неделю, домой поедем». Смена наша уже приехала. Нам говорят: все, скоро платформа приедет, грузим танки, механики и водители поедут на поезде, остальные – командиры и наводчики – полетят самолетом из Ростова до Улан-Удэ. 12 часов лету – и дома.

Потом раз – сигнал дали. И все, мы выехали.

– Когда?

– Числа 8 февраля было. Капитан нашей группы просто вышел и сказал: все, ребята, едем, готовность номер один. Готовность номер один – сидим в танке заведенном. Потом колонна выдвигается.

– Быстро уезжали?

– А мы народ военный, быстро-быстро, махом все. Вещмешок, автомат – и в танк. Танк заправил, завел и поехал. Все свое ношу с собой.

Когда только выезжали с полигона, сказали: телефоны, документы – все сдать. Мы с Кузьминского выехали к границе России, встали в лесополосе. В танк я сел – еще светло было, из танка вылез – уже темно. Потом поступил сигнал. Все, нам нотаций не читали. Сказали: начинаем марш. Мы и без этого все поняли, без слов. Мне-то что, я в танк сел, да и все, главное, еду.

– Получается, никто – ни замполит, ни командиры – с вами про Украину не разговаривали?

– Нет, потому что и так все понимали. Чего они будут нам кашу эту жевать. Патриотическую блевоту нам тоже никто не пихал. Мы всё знали, еще садясь в поезд.

– Вы понимали, что пересекаете границу?

– Поняли все, что границу пересекаем. А что делать? Не остановишься же. Приказ есть. А так мы все знали, на что идем и что может быть. И тем не менее мало кто страху дал. Командование наше молодцы, делают все стабильно, четко и грамотно.

– Когда вы узнали, что маршем идете на Донецк?

– Когда узнали? Когда прочитали, что Донецк. Это когда в город заезжаешь... Там еще надпись – ДНР. О, мы в Украине! Темно было, ночью ехали. Я из люка высунулся город посмотреть. Красивый город, понравился. Справа, слева – все красиво. С правой стороны смотрю – огромный собор построен. Очень красиво.

В Донецке мы в убежище заехали, припарковались. Нас повели поесть горячего в кампус, потом расположили в комнаты. Мы все в одной комнате легли, у одного из наших был телефон. Ну, телефоны все равно кто-то с собой взял. Нашли радио «Спутник». И как раз там была дискуссия насчет того, есть ли военные здесь, в Украине. И все гости такие: «Нет-нет-нет». Мы ротой лежим такие: ну да! Ну а в открытую кто скажет? Наше правительство все равно понимает, что надо помогать, а если официальный ввод войск сделают, это уже Европа залупнется, НАТО. Хотя вы же понимаете, что НАТО тоже в этом участвует, конечно, оружие поставляет им.

– Вам объяснили, на сколько вы приехали?

– Нет. Может, вообще до конца войны.

– А вы спрашивали?

– Нет. Мы понимали, что тут от нас вся война зависит. Поэтому нас и три месяца эти гоняли, как сидоровых коз, на учениях. Могу сказать только, что подготовили действительно конкретно, и снайперов наших, и все виды войск.

Война

– Сколько вас зашло?

– Получается, 31 танк в батальоне. Мы заходили поротно. Десять танков в каждой роте. К каждым 10 танкам прибавлялось по три БМП, мотолыга медицинская и пять «Уралов» с боеприпасами. Вот это численный состав тактической группы ротной. Танковый батальон составляет около 120 человек – три танковые роты, взвод обеспечения, взвод связи. Плюс пехота, конечно. Примерно 300 человек нас зашло. Все из Улан-Удэ. В основном большая часть – буряты. Местные посмотрели на нас, говорят: вы отчаянные ребята. А у нас, у буддистов, так заведено: мы верим Всевышнему, в три стихии и в перерождение. Если ты умрешь, обязательно снова родишься.

– Вам на месте объясняли, что вы замыкаете котел?

– Нет, ничего не объяснили. Вот позиция, вот позиция замыкания огня, туда смотрим, никого не выпускаем. Кто едет – наповал. Огонь на поражение.

– Ваши командиры с вами поехали?

– Командиры у нас все молодцы. Не было такого командира, который струсил и чего-то побоялся. Мы все были наравне. Независимо, ты полковник или рядовой. Потому что мы боремся бок о бок. Командир батальона моего... Он сейчас в Ростове, точно так же обгорел в танке, как я... мой комбат, полковник. Где-то числа 12–14-го, вот в те дни. Потому что надо было деревню освободить одну. Не помню, как называется... Деревню отбили... хорошо все...

Мы играли в карусель. Это такой тактический метод боевой стрельбы из танка. Три или четыре танка выезжают на рубеж открытия огня, стреляют, а как у них заканчиваются боеприпасы, им на замену отправляют также три или четыре танка, а те загружаются. Так и менялись.

Но комбату не повезло. При выполнении карусели, когда стреляешь с танка... Танк – очень капризная машина, бывает, что выстрел затяжной. Ты вроде стрельнул, а он не стрельнул ни черта. Просто не стреляет танк, тупо не стреляет и все. Первый танк выстрелил – бах, второй, третий танк – задержка. А их долбят укропы. И все. Комбат запрыгнул в свой танк, поехал – один танк он уничтожил, второй его уничтожил.

Наводчик комбатовского танка, Чипа, он тоже обгорел. Механик... Механикам вообще хорошо. Ты вообще сидишь в танке, у тебя броня вот такенная, огромная броня... ты полностью закрыт от всего. Механику выжить намного легче. В случае попадания снаряда в башню наводчик и командир обычно загораются, а механик не горит, если смышленый – в танке есть такая кнопка – аварийный поворот башни. Она в другую сторону – шух, и ты спокойно вылазишь. Мой механик так вылез, комбатовский механик так вылез.

Смотрю на своего – он целехонек, невредим. На командира своего смотрю... Спартак – он там лежит, в коридоре. Но он не так сильно обгорел, как я. У него сразу люк открылся, а у меня был закрытый... Я наводчик. Рядовой. Танк долго горит.

– Были погибшие?

– Нет. Есть Минаков, которому ногу оторвало в танке. По берец ногу разорвало. А на правой ноге у него пальца ноги нет, тоже разорвало. Комбата пожгло, наводчика Чипу, Спартака... Это на моей памяти.

– Вы вместе с ополченцами воевали? Общие задачи были у вас?

– Нет. Они просто... Займут один рубеж, и когда надо ехать дальше врага дожимать, ополченцы отказываются ехать. Говорят: мы туда не поедем, там опасно. А у нас приказ наступать дальше. И захочется – не прикажешь им. Ну и дальше едешь. Ну ничего, котел мы почти зажали уже.

– Котла больше нет. Все, кто был в котле, либо бежали, либо уничтожены. Дебальцево теперь ДНР.

– Хорошо. Поставленную задачу... выполнили.

– Вы, получается, помогали при организации котла?

– Да, в котел всех поставили, окружили полностью и наблюдали, наблюдали. Они пытались сделать вылазки – группы пехоты, и на «Уралах», и на БМПхах, и на танках, и на чем можно. У нас приказ был стрелять на поражение сразу. Мы в них стреляли. Вот они прорываются из котла, дорогу хотят сделать, убежать хотят, а надо их к ногтю прижать.

Они ночью вылазки делают, как темнеет, сразу движуха начинается. Смотришь – и там, и там человек в танке едет, там люди пошли, ну и огонь на поражение. Снарядов никто не жалел. Боекомплекта хватало. Основной боекомплект – в танке. 22 снаряда во вращающемся конвейере, и внутри танка еще раскидывается 22. Итого: боекомплект танка составляет 44 зарядных снаряда. И в «Уралах» второй боекомплект мы привезли. У меня танк был очень хороший. Не просто 72, а танк 72б. А бэшка отличается тем, что есть прицел 1К13, он для ночной стрельбы, ночного наблюдения, для выстрелов с управляемыми ракетами. Управляемых ракет у меня было 9. Кумулятивные, осколочные еще. Главное – мне показали, как пользоваться этим. Теперь тяжело промахнуться. Всякие блиндажи, убежища – все поражалось спокойно. Допустим, вот разведка докладывает, что за зданием скопление пехоты противника, один БМП и два «Урала»... У нас всего было два таких танка – мой и моего командира взвода. Так мы по переменке и выезжали. И всегда поражали. Такой молодец танк был, хороший танк. Сейчас сгорел.

– Было, что мирных убивали?

– Нет. С гражданскими машинами тянули до последнего. Когда уже убеждались, что укропы, – били.

Но был случай, когда пикап ехал, мне говорят: «Стреляй, стреляй». «Щас, щас», – говорю. Чего мне бояться, я же в танке. До последнего смотрел в прицел. Смотрю – у мужика повязка белая, ополченец. Подумал, сейчас бы жахнул, а оказалось, убил бы своего.

И БТР еще так же ехал. Ополченцы же нам не говорят, как едут. Я нашим кричу: «Свои, свои!» Первый раз перепугался. Своего убивать.

– Так вы вообще не координировались?

– Нет. Ополченцы – они странные. Стреляют, стреляют. Потом останавливаются. Как на работу ходят. Никакой организации нет. Нет главы, боекомандования, все вразнобой.

– В каком населенном пункте это было?

– Я не знаю, что это был за населенный пункт. Все деревни одинаковые. Везде разруха, все разбомблено.

– А сколько вы деревень прошли?

– Точно не скажу. Деревни четыре. Было один раз отбитие деревни, а в остальные просто заезжали... (*Молчит.*) Я, конечно, не горжусь этим, что сделал. Что уничтожал, убивал. Тут, конечно, гордиться нельзя. Но, с другой стороны, успокаиваю тем, что это все ради мира, мирных граждан, на которых смотришь – дети, старики, бабы, мужики. Я этим не горжусь, конечно. Тем, что стрелял, попадал...

(*Долго молчит.*)

Страшно. Боишься. Подсознанием ты все равно понимаешь, что там такой же человек, как и ты, в таком же танке. Ну, или пехота, или на любой технике. Он все равно... такой же человек. Из крови и плоти. А с другой стороны, понимаешь, что это враг тебе. Убивал ни в чем не повинных людей. Мирных граждан. Детей убивали. Как эта сволочь сидит, весь трясется, молится, чтобы его не убили. Начинает прощения просить. Да бог тебе судья.

Нескольких взяли. Так все жить хотят, когда уже прищучит. Такой же человек. У него мама. (*Долго молчит.*) У каждого человека своя судьба. Может, печальная. Но никто их к этому не принуждал. Со срочниками – другое дело. 2 или 3 тысячи из 8 тысяч этих были солдат-срочников. Они по принуждению ехали. Я тоже задумался, как бы я поступил. Что бы я на месте пацана 18-летнего делал? Думаю, пришлось бы ехать. Ему приказывают. Если не убьешь, говорят, тебя убьем и семью твою убьем, если служить не будешь. Парнишка ихний рассказывал: «Ну а как же, что же делать, приходилось идти служить». Я говорю: «Были у вас такие, кто убивал мирных?» «Были», – говорит. «А ты, – говорю, – убивал?» «Да», – говорит. (*Молчит.*) Те наемники, которые из Польши или всякие чеченцы, которыми движет идея чисто, которым не сидится без войны, – вот их надо уничтожать.

– Вы видели наемников из Польши?

– Нет, но нам говорили, что есть.

Мирные

– Общались с мирными?

– Нет. Мирное население сами к нам подходили много. Мы старались с ними шибко не разговаривать. Командование сказало: в контакты не вступать. Когда мы были в Макеевке, они вообще нам сказали, что 70 процентов мирного населения здесь – за укропов, «так что вы будьте начеку, ребята». В Макеевку заехали, в парке городском мы спрятались, технику укрыли, замаскировали – и буквально через час по нам начали долбить минометы. Все сразу давай окапываться, копаться, перемещения делать. Ну что, я в танк залез – мне пофиг. Танку от миномета ничего не будет. Осколки... даже так говорят – если попадет в тебя снаряд «Стрелы», который 4 метра, градовский снаряд, танку ничего не будет. Лучшее убежище, чем танк, не найти. И мы жили в танке, спали сидя. Холодно, но ничего, так и спали.

– А вас не напрягло про Макеевку? Что 70 процентов местных за Украину, вдруг правда?

– Напрягло, конечно. Уже мысленно ждешь подвоха от всех. Вдруг от тебя... ну там приносили нам покушать. То чай, то что. Мы брали, но не пили. Вдруг отрава. Но как говорят: «Русских не победить. Русских можно только подкупить». (*Смеется.*)

– Не было сомнений: если правда 70 процентов, зачем приехали?

– Было. Но 70 процентов населения одного села для меня как-то несущественно. Нужно уважать выбор людей. Если Донецк хочет независимость, нужно ее дать. Здесь с медсестрами, с врачами разговаривал. Они говорят: нам бы независимость и правительство, как у вас, и Путина.

Ну вот единственно интересно: получит ДНР независимость – дай бог получит. Что они делать будут? Как в сталинской пятилетке развиваться будут, что ли? Экономики нет. А если экономики нет – значит, ничего не получится.

Семья

– Единственное, что Кобзона тут встретить не ожидал. (*Громко смеется.*) Второй раз в жизни! 23 февраля он сюда в больницу приезжал. А в 2007 году ко мне в школу приезжал. У меня школа в 2006 году стала лауреатом... лучшей школой России-2006. Вторая школа поселка Могойтуй. Он пришел в больницу, я говорю: «А я с вами уже виделся, мы с вами здоровались». Он такой... глаза выпучил: «Это когда же?» «А вы ко мне в школу приезжали. Я прямо здоровался за руку. Нас всех построили, мы к вам руки тянули».

Кобзон говорит: «Ты бурят? Я на тебя смотрю, вижу очертания бурятские». Я говорю: «Да, бурят». Он говорит: «Я 14 марта в Агинское собирался». Я говорю: «Я во второй могойтуйской школе учился». Он: «О, знаю, знаю, хорошо, земляка, привет от тебя передам». Я говорю: «Передавайте». Ну и все.

Ну и меня по телевизору показали. Потом этот ролик в «Ютубе» смонтировали. Сестра нашла этот ролик, матери показала. Дома видели, что я здесь, что со мной.

– Они знали, где вы?

– Да. Когда у меня отца не стало, я еще маленький был... У нас есть, как у вас попы, буддийские ламы-монахи. Когда лама отмаливал моего отца, он посмотрел на меня и сказал: жить долго будет, судьбу свою знает. Мне мама это рассказала, когда я сказал, что еду сюда, в Украину. Конечно, она, как любая мать, попротивилась, потом общий язык с ней все-таки нашли.

Когда я из Улан-Удэ только выезжал... Мы уже заранее все... догадывались. Я матери сказал, чтобы молилась за меня, что со мной все будет хорошо. Лама же сказал, что я долго жить буду. Сказал, не соврал же. Когда в танке горел, думал, что лама не прав был. А оно вот как получилось.

Меня как ранили, я весь обгорел, в санитарку меня положили, я весь обколотый, боли шибко не чувствую. Там мужик-ополченец. «Позвонить», – говорю. «В Россию? На, позвони». Еще парнишка какой-то сидел с медвзвода, набрал номер моей мамы. Звоню и говорю: «С Новым годом!» В тот же день Новый год был. Она веселая, поздравляет. Говорю: «Что, как дела?» «А, – говорит, – гости пришли, ты как?» Говорю: «А со мной все нормально, обгорел в танке, сгорел немножко». У мамы как-то голос поменялся.

Я отключился. Парнишка из медвзвода тоже бурятенок, давай с ней разговаривать, успокаивал ее.

Сейчас дома уже все ролик посмотрели. Все, говорит, молимся за тебя. А что им остается делать.

– Будут выплаты какие-то вашей семье?

– А вот это не знаю. У нас же в России так: как до денег доходит, никто ничего не знает. (*Усмехается.*) Может, выплатят, а может, вообще скажут, что ты давно уволен. Не получилось бы так, что я уехал сюда, а числился там. У меня же 27 ноября срочка закончилась. Хоп, и срочка закончилась там, а я тут вообще гастролер. Так вот. Побаиваюсь.

Контракт-то у меня подписан в июне. Как курсовку прошел. Спрашивают: кто по контракту остается? Ну, я и поднял руку. Первый срок контракта – на три года. Так и подписал. Контрактная жизнь – ничего такого, делаешь, что тебе скажут, выполняешь все требования командира, и все. Но я, когда летом подписывал контракт, не думал, что я в Украину поеду. (*Молчит.*) Нет, я задумывался об этом. Но не думал. Все-таки мы от Украины очень далеко. Есть и другие округа военные, которые ближе – Южный, Западный, Центральный. Мы никак не ожидали, что в Восточный военный округ отправят. Нам потом комбат объяснил, что ему на совещании сказали: «Вы сибиряки – вы покрепче будете, вот вас и отправили».

Будущее

– Жалеете?

– Сейчас-то что жалеть уже? Обиды никакой нет. Потому что знаю, что за правое дело боролся. Так постоянно новости смотришь про Украину – выборы, выборы, выборы, потом революция «оранжевая» пошла, началось: Одесса, Мариуполь... Когда я еще был в Песчанке, в курсовке, в Чите, у нас была НВП, нам включили телевизор. Включили новости. И там в Одессе как раз... люди сожглись. Мы сразу все... Нам плохо стало. Из-за того, что чувство... наверное... что так нельзя. Это нечеловечно, несправедливо. А то, что меня... что, по сути, нельзя срочников сюда везти. Вообще нельзя было. Тем не менее я поехал все равно. С чувством... не долга, а справедливости. Здесь я насмотрелся на то, как убивают. Бесчинствуют. Тоже чувство справедливости. Когда мы в танках едем, иногда радиоволну нашу перехватывают укропы. Я точно помню там голос мужчины: «Слушайте внимательно, московские, питерские, ростовские выродки. Мы вас всех убьем. Сначала убьем вас, ваших жен, детей, доберемся до ваших родителей. Мы фашисты. Мы не перед чем не остановимся. Будем вас убивать, как наши братья-чеченцы, отрубать вам головы. Запомните это. Отправим вас домой в цинковых гробах, по кусочкам».

У меня прадед воевал в Великой Отечественной, а его товарищ был с Украины, вот они вместе воевали. От прадеда у меня даже винтовка осталась. У нас охота разрешается. Ну я и охотился. Поэтому стрелять я с детства еще...

– Как думаете дальше жить?

– Войны для меня хватило. Отслужил, за ДНР воевал. Остается мирной жизнью жить. Учиться и работать. Организм восстанавливается, борется.

Ну вот я думаю, что скорее всего в Ростове выздоровею. Поеду в Улан-Удэ как груз 300.

Единственное, где я еще хотел побывать, – это на сенсейшене. Он проходит каждый год в Питере. Все одеваются по дресс-коду в белое. Приезжают лучшие диджеи. У меня сестра была...

А так по миру я поездил немало. Я был в Непале, в Тибете. В Тибете очень красиво. Город красивый, монастыри; был в Китае – в Маньчжурии и в Пекине, видел все – и Запретный город, и Дворец Императора, на Великой стене стоял. Потом был в Даоляне, в Гуанчжоу, там выращивают лучший чай – пуэр. Еще я был в Индии. В Индии были учения нашего Далай-ламы. В Монголии был. На федеральной трассе есть огромная статуя Чингисхана. Поднимаешься по эскалатору – оказываешься в голове Чингисхана. Полпланеты пролетел, был на Черном море в Сочи. Купались. Но что я в Желтом море был, что в Черном, ничего красивее и лучше Байкала нет. Там дача у меня. Рыбка капризная есть, омуль, нерпа. Какое бы море ни было, Байкал все равно красивее и чистый еще.

(*Молчит.*)

Я на наших зла не держу совсем. Потому что от этого никто не застрахован. Что будет в бою, никто не знает. Может, ты, может, тебя. Может, останешься там. Может, как я, выживешь.

– К Путину нет вопросов?

– Я против него ничего не имею. (*Смеется.*) Очень, конечно, интересный человек. И хитрый, и «введем – не введем». «Нет тут войск», – говорит всему миру. А сам нас по-быстрому: «Давай-давай». Ну а с другой стороны – другая мысль. Если Украина вступит в Евросоюз, в ООН, ООН может развернуть тут свои ракеты, вооружение, в принципе, это может. И тогда уж мы будем под прицелом. Они будут уже намного ближе к нам, уже не через океаны. Вот совсем через землю. И понимаешь, что это тоже отстой, отстойка нашего мнения, нашей позиции, чтоб нас не задело, если что. Так же, как холодная война, вспомните. Они чего-то хотели, а мы поставили на Кубе свои ракеты, и эти сразу «все-все-все, ничего не хотим такого». Если подумать, сейчас Россия опасается. Насколько я читаю и историю изучал – чисто вот в последние годы начали с мнением России считаться. Раньше вот было: Советский союз и Америка – это две геополитические мощи. Потом мы развалились. Сейчас мы вновь поднимаемся, опять начинают нас гнобить, но нас уже не развалить. Но они возьмут Донбасс, развернут, поставят, ракеты долетят до России в случае чего.

– Вы это обсуждали с замполитом?

– Нет, это у меня на подсознательном уровне, понимаешь? Я же не дурак. А с кем-то разговариваешь, он не понимает, что я говорю. С офицерами разговаривал, они говорят – такой ход событий возможен. Мы все-таки свои права тоже отстаиваем на этой войне.

27 февраля вечером Доржи и еще двух раненых солдат перевезли из Донецка в окружной военный госпиталь 1602 (Ростов-на-Дону, район Военвед), где они находятся без занесения в списки приемного отделения. Никто из руководства воинской части и Министерства обороны так и не связался ни с Доржи, ни с его семьей. Сегодня мама Доржи доехала до в/ч №46108, где ей сообщили, что Доржи действительно есть в списках бойцов, отправленных из этой части в Украину, а значит, Минобороны полностью выполнит свои обязательства перед солдатом, оплатит лечение. «Они сказали, что от него не отказываются», – говорит мама. Связь Доржи с семьей удается поддерживать благодаря соседям по палате, дающих солдату телефон.

Елена КОСТЮЧЕНКО.
(«Новая газета»).
Москва.

Народная Воля http://www.nv-online.info 6 САКАВІКА 2015 г.

SOS!

Как мы боролись против рака...

«Скрининг рака молочной железы завален», «Цитологию полностью провалили», «Колоноскопия без наркоза – это лишь имитация обследования»...

Такими откровенными характеристиками обрисовал ситуацию с проведением скрининга раковых заболеваний главный внештатный онколог Минздрава – директор Республиканского научно-практического центра онкологии и медицинской радиологии им. Александрова Олег Суконко, выступая на республиканском совещании по итогам работы онкологической службы в 2014 году.

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Барыс Пятровіч запрашае...

Сёння, 6 сакавіка, у мінскай галерэі «Ў» (пр.Незалежнасці, 37а) адбудзецца прэзентацыя новай празаічнай кнігі Барыса Пятровіча – «Пуціна».

У кнігу ўвайшлі аповесці «Стах» і «Пуціна», у якіх яскрава спалучыліся рысы экзістэнцыялізму, класічнага пісьма і стылёвага авангардызму.

У вечарыне разам з аўтарам возьмуць удзел Уладзімір Арлоў, Леанід Галубовіч, Сяргей Дубавец, Сяргей Законнікаў, Анатоль Івашчанка, Алесь Пашкевіч, Людміла Рублеўская, Андрэй Федарэнка. Спецыяльны госць імпрэзы – бард Алесь Камоцкі.

Імпрэза пройдзе ў межах марафону падтрымкі кнігарні "Логвінаў". Пачатак у 18 гадзін. Уваход вольны.

ВІЗІТ

Прадстаўнік Папы Рымскага сустрэнецца з Аляксандрам Лукашэнкам

Па запрашэнні беларускіх улад з 12 па 15 сакавіка адбудзецца афіцыйны візіт у Рэспубліку Беларусь Яго Эмінэнцыі кардынала П'етра Параліна, дзяржаўнага сакратара Яго Святасці Папы Францішка.

Праграма знаходжання ў Беларусі дзяржаўнага сакратара Папы Рымскага досыць шчыльная. Ён мае намер асвяціць першы камень новага будынка апостальскай нунцыятуры ў Мінску, сустрэцца з Аляксандрам Лукашэнкам і правесці шэраг сустрэч на высокім узроўні.

ВІНШУЕМ!

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ:

"Творчасць ломіць і рамкі, і краты..."

Прэміяй імя Алеся Адамовіча, якой адзначаюцца найлепшыя творы, прысвечаныя актуальным праблемам сучаснасці, уганараваны ў гэтым годзе Уладзімір Някляеў за кнігу «Знакі прыпынку». З гэтай нагоды з аўтарам кнігі гутарыць журналіст Сяргей Шапран.

– Віншую вас, Уладзімір Пракопавіч! І першае пытанне пра чалавека, імя якога носіць прэмія, лаўрэатам якой вы сталі. Як мяркуеце: Алесь Адамовіч ухваліў бы выбар журы, якое адзначыла прэміяй вашу кнігу, ці не?

– З праваканцы размова пачынаецца... Што ж, па цяперашнім часе правільна.

У кнізе даволі шмат згадак пра Адамовіча – і ўсе добрыя, ніводнай кепскай. Напрыклад, як ён, сам увогуле не п'ючы, прывёз з замежжа пляшку Васілю Быкаву. Дык чаму не ўхваліць?

А калі сур'ёзна, дык у прынцыповых справах Адамовіч не кіраваўся асабістымі адносінамі. Мог кінуць рэзкае слова самаму блізкаму сябру, калі лічыў, што той такога слова заслугоўвае. Не думаю, што «Знакамі прыпынку» я заслужыў нешта падобнае. Дачка Адамовіча Наталля сказала на ўручэнні прэміі, што кніга «Знакі прыпынку» была апошняй, якую ўважліва, з алоўкам у руках чытала яе маці. А спадарыня Вера, жонка Алеся Адамовіча, мела бездакорны літаратурны густ. Абы-якіх кніг яна не чытала.

– Ёсць у вашай кнізе знакаў такі "значок", гэтакі запіс: "На чарговай раздачы падачак улады сваю падачку займеў нібыта журналіст, а насамрэч прафесійны сексот, які глумліва здзекаваўся з Васіля Быкава, Алеся Адамовіча, з найлепшых сыноў Беларусі, што тытанічна намагаліся ўзрадзіць дух нацыі. І які трэба мець цынізм, каб гэтую падачку, выданую ўладай сексоту, назваць прэміяй «За духоўнае адраджэнне»!".

Я не буду дазнавацца ў вас імя сексота-лаўрэата – магу сам здагадацца. Мяне цікавіць іншае: калі ўлада і праўладныя пісьменнікі – Чаргінец ды іншыя – увесь час кажуць, што літаратары, якія ўладу не падтрымліваюць, не патрыятычныя, прадажныя, дык чаму гэтыя прадажныя пісьменнікі не прадаюцца ўладзе? Яно тым больш дзіўна, што тая ж прэмія "За духоўнае адраджэнне" непараўнальная ў сваім матэрыяльным вымярэнні з прэміяй імя Адамовіча, да якой не дадаецца нічога, апроч дыплома – ліста паперы ў рамцы.

– Ну, папера, рамка нешта ж каштуюць... І, мяркую, некаторыя з тых "патрыятычных, непрадажных" дорага заплацілі б, каб мець такі ліст у рамцы. Гэта было б для іх тое самае, што папская індульгенцыя. Бо за грахі давядзецца некалі адказваць. Ці проста адказваць: чаму ты ўладзе азадак лізаў?

Калісьці Лукашэнка, спрабуючы купіць Саюз пісьменнікаў (той, у якім былі Адамовіч, Быкаў, Барадулін, Бураўкін, Брыль), наабяцаў мне (у той час старшыні саюза) процьму ўсялякіх выгод. Даводзіў у адной з размоў, нібы я проста не разумею таго, што ён робіць. А робіць ён, маўляў, усё толькі добрае – і ўсё не для сябе. Для народа, для Беларусі. Толькі тым і заклапочаны ўдзень і ўночы. Я спытаў тады: "Добра, няхай мне гэта не дадзена зразумець, але чаму разам са мной не разумее гэтага ніхто? Ну ні адзін сапраўдны літаратар, ніводны годны чалавек! Ні Адамовіч, ні Быкаў, ні Барадулін, ні Бураўкін, ні Брыль... Ім таксама не дадзена?.."

Дарэчы, давер да названых людзей, а таксама іх давер да мяне дапамаглі мне ў той час (пад даволі вялікім – ажно да крымінальнай справы – ціскам) выстаяць. І сёння я на гэтым, дзе былі і ёсць Быкаў з Адамовічам, а не на тым баку, дзе Чаргінец, найперш таму, што ведаю: шмат людзей давярае мне. І падмануць іх нельга.

– "Творчасць – гэта больш чым жывапіс, музыка, паэзія. Яна –практыкаванні ў свабодзе", – напісана ў "Знаках прыпынку". Што гэта найперш: кідкая, эфектная формула, ці перакананне?

– Найперш гэта досвед чалавека, які больш як паўжыцця займаецца творчасцю. Занятак гэты сам па сабе не робіць нікога свабодным, але, як ніякі іншы, бо творчасць ломіць і рамкі, і краты, дапамагае свабоду здабыць. Свабоду ўнутраную, з якой ты можаш быць свабодным нават у турме.

– У адным з запісаў вы палічылі патрэбным працытаваць словы, якія сказаў пра свабоду Карл Бёрне: "Быць свабодным – гэта нішто. Стаць свабодным – гэта ўсё". Пра свабоду сказана столькі ўсяго, а выбралі вы менавіта гэтыя словы. Чаму?

– Бо яны найбольш адпавядаюць нашай сённяшняй рэальнасці. Яна такая ж, якая была ў Бёрне, які нарадзіўся ў гета і ў гета памёр. Таму ён ведаў, што казаў.

Жаданне **стаць** куды мацней за жаданне **быць.** Мы ёсць. Такія ці гэтакія, але ёсць. І заставаліся б такімі, якія ёсць, да скону, калі б не жаданне стаць іншымі. Яно і вядзе з нявол да свабоды.

У каго гэтага жадання, гэтай прагі няма, таму і ў гета добра. Тым больш калі, як сёння ў нас, нешта ў карыта кідаюць і ў печы не спальваюць.

Найпершае, што трымае чалавека ў несвабодзе, – страх. Якраз гэтым улада ў гета і карыстаецца, запалохваючы ўсіх і кожнага. Той жа Бёрне сказаў: "Тайна ўлады ў тым, каб ведаць: іншыя яшчэ болей баязлівыя, чым мы".

– Знакамі вашай кнігі сталі многія з нашых сучаснікаў. Палітыкі, акцёры, журналісты, бізнесмены... Але перавага за літаратарамі, паэтамі: Адамовіч, Быкаў, Барадулін, Бураўкін, Дранько-Майсюк, Шклярэўскі... Ёсць сур'ёзныя запісы, ёсць запісы з усмешкай. Да прыкладу, як гэты: "Рыгор Барадулін тэлефануе і прагаворвае ў некага вычытанае: «Якім бы велічным ні ўяўляўся трон – усё адно на ім сядзіць задніца». Цяпер, калі многіх з названых людзей не стала, вам не хочацца дапісаць кнігу, сказаць пра іх тое, што пры жыцці не паспелі?

– Нават не ведаю... Кніга – не мемарыяльная зала. Але... Але мне без іх амаль невыносна – вось што я ведаю. І не таму, што, як напісаў Цютчаў на смерць старэйшага брата: "Передового нет, и я, как есть, на роковой стою очереди". З гэтым што зробіш? Нічога. Яны, найперш Рыгор і Генадзь, былі, былі маімі старэйшымі сябрамі, а цяпер як бы я старэйшы за іх – ды што толку?.. Яны ў мяне не спытаюцца, што ім рабіць, як я ў іх пытаўся...

Яны былі людзьмі, чыйго меркавання пра тое, што і як я пішу, што і як раблю, было дастаткова, каб я не зважаў ні на якія іншыя меркаванні. Мне сотні людзей маглі даводзіць: "Тут ты схібіў, там зрабіў не тое і не так", – а яны казалі: "Не зважай, стой на сваім!.." – і я стаяў, не зважаў. Не скажу, што мне цяпер стаяць няма на чым, але плячэй з двух бакоў, на якія абапіраўся, не стала. Вось і ўключаю, калі амаль невыносна, дыктафон, на якім іх галасы: "Трымайся! Трывай!" Самі ў рай, а ты тут трывай...

– Даволі шмат у вашай кнізе запісаў, пазначаных як сюжэты. Вось адзін з іх. "Сюжэт. Жыў чалавек... і ўсё, на што рашыўся, – аднойчы ў адказ на знявагу сарваў, кінуў, пабіў, растаптаў перад крыўдзіцелем *свае* акуляры... і, калі памёр, на чырвонай аксамітавай падушачцы, на якіх папераздзе нябожчыка ягоныя ўзнагароды звычайна нясуць, – пранеслі гэтыя пабітыя акуляры".

У адным з інтэрв'ю вы прызналіся, што многія сюжэты так і засталіся ў задуме, не ператварыліся ў апавяданні, аповесці, бо "стаць літаратурай ім не дала палітыка, якая забірала і забірала час". Не шкадуеце?

– Ну, калі казаць пра гэты сюжэт, дык шкадую. Тут ёсць пра што напісаць. Але што ж... Калі не напісалася, значыць, не лёс. Нешта ж іншае стала і апавяданнямі, і аповесцямі, і паэмамі нават пры катастрафічнай нястачы часу.

Зрэшты, фізікі сцвярджаюць, што часу не існуе. Рычард Фэйнман, які шмат чаго накруціў у тэорыі квантавай элекрадынамікі, даказвае і даказвае, што час – гэта толькі накручаны гадзіннік. І ўжо амаль даказаў. Адно, што не зразумела: калі часу няма, чаму яго не хапае?..

Сяргей ШАПРАН.

ОН И ОНА

Их увез скорый поезд любви...

Эта блестящая пара всегда приковывает к себе внимание на публичных мероприятиях – **Александр и Инна Радаевы.** *Молоды, эффектны, предприимчивы. У Инны энергия бьет через край, эмоции открытые, яркие. Александр всегда несколько отстранен, моментами ироничен, скрытен. Инна – известный в стране продюсер, музыкальный директор «Дяди Вани», группы One Hell Thing. Александр – коллекционер картин, знаток белорусского соцреализма XX века. Хотя, правды ради, надо сказать: коллекционирование – их общая, семейная страсть. Выскажу предположение, что даже их любовь во многом зиждется на ней. Или, вернее, общее дело – коллекционирование – эксклюзивная форма, в которой хранится ценное содержание.*

С некоторых пор супруги Радаевы регулярно организовывают выставки в музее Янки Купалы «Краявіды зямлі беларускай», представляя публике наших «стариков», классиков изобразительного искусства прошлого века. В отличие от многих коллег-собирателей, которые «шифруются», скрывая от посторонних свои частные собрания картин, Радаевы занимаются настоящей просветительской деятельностью. И это немаловажно.

– Саша – вы коллекционер. Эта деятельность предполагает тишину и вдумчивость. А продюсерство, которым со всей силой своей души занимается ваша жена Инна, – это публичность, эпатаж, может быть, даже конфликт. Как сходятся лед и пламень в семье?

Инна: – Мне кажется, мы существуем органично. Я все время рассказываю мужу о своих делах, возможно, иногда очень эмоционально. Тогда Саша говорит мягко, но с нажимом: «Миленькая, помолчи». Я подчиняюсь, что делать.

Александр: – Нет, я всегда радуюсь успехам жены...

– Вы, человек с безупречным академическим образованием, серьезно относитесь к «попсе»?

Александр: – Я серьезно отношусь к переживаниям Инны. Хотя на то, что творится на сцене шоу-бизнеса, смотрю порой с улыбкой.

– Ваша деятельность, Инна, приносит вам доход?

Инна: – Приносит. Но он мог быть и больше. Хотя тогда надо было бы уйти в жесткую коммерцию. Но я другой человек, позволяю себе альтруизм, потому что у меня не стоит задача кормить семью за счет своих проектов.

Александр *(улыбаясь)***:** – А уж как бы хотелось порой...

– То есть главный добытчик в семье – это...

Инна: – Конечно, муж. Шоу-бизнес в нашей стране – это почти что вульгаризм. К сожалению, в Беларуси нет качественной структуры для продвижения новых талантов. А у талантов нет своих денег для хорошего старта. И тогда приходится заниматься благотворительностью. Потом, как правило, меня благодарят. Так что работа не впустую. А все, что заработала, муж позволяет, слава Богу, тратить по своему усмотрению.

– То есть вы, Александр, не контролируете доходы жены?

Александр: – Нет, абсолютно. Более того, в семье все знают, где деньги лежат.

– Коллекционирование, кажется, стало началом вашей истории любви. Подтверждаете?

Инна: – Сначала это был просто интерес к живописи. Мы были уже знакомы недели три, встречались. И вот зашли в Художественный салон на проспекте, стали обсуждать одну картину. И, что называется, зацепились языками. Интересный получился разговор – ведь каждый со своими пристрастиями и доводами.

Александр: – Я полюбил сначала даже не Инну, а ее образ. До сих пор помню: сидим в кафе, в «Журавлях», она что-то рассказывает, но ее слова – фоном, фоном. В голове одна мысль: «А почему бы этой женщине не стать моею?»

– Наверное, главное для супружеской пары – это когда есть о чем поговорить?

Александр: – Когда двоим есть о чем помолчать – еще главнее. Моя мама в день нашей свадьбы сказала: «Хорошо, конечно, когда двум близким людям есть о чем поговорить. Но иногда важнее вместе о чем-то помолчать».

– У вас обоих это второй брак. Можно спросить: вам тяжело было соединить судьбы, оставляя свои первые гнезда?

Александр: – М-м, болезненно. Потому что в ситуации, когда распадается старая пара, один человек, как правило, сразу вскакивает в проходящий поезд, а другой остается стоять на перроне. И для второго это невыносимо тяжело. Не думать о судьбе оставшегося невозможно... Но и остаться с ним – значит обманывать себя и его.

– Вопрос к 8 Марта: с каким цветком вы бы сейчас сравнили свою Инну?

Александр: – Сейчас – с весенними крокусами. А вообще, в ассоциации с цветами диапазон у жены довольно большой: от нежных ирисов до гламурных калл.

– Как вы считаете, что может подточить брак: отсутствие денег, неуспехи жены, мужа?

Инна: – Неуспех мужчины гораздо сильнее действует на него самого, чем на его спутницу, – и я знаю этому примеры. В результате не она, а именно он разорвал отношения! Мужчина не терпит снисхождения к себе, он не может смотреть, как жена сочувствует его неудачам.

– Вы контролируете друг друга? Знаете, где каждый находится в течение дня?

Александр: – Ну, тезисно...

Инна: – Если утром не спрошу у Саши – то с концами. До вечера.

Александр *(смеясь)***:** – Но я сам иногда звоню с вопросом: «Что-то миленькая не звонит мне целый день...»

– Вы быстро миритесь после ссоры?

Александр: – Инночка у нас отходит быстрее, чем я. Она сначала шашкой машет, а потом быстро становится «лагодная». А я долго не могу отойти, переключиться. Тем более вечное мужское «я сказал» тоже надо учитывать. Но ссора – это как естественный сопромат. Сопротивление материала должно быть всегда, а если ты не чувствуешь партнера, значит, все ушло: нет упругости, отношения как каша. Впрочем, я иногда хочу абстрагироваться от споров, у меня своя точка зрения, и я ее не поменяю. Но – настаивает: «Я хочу и не надо закрывать дверь в комнату!»

Инна: – А мне нужно Сашу переубедить! Это для меня очень важно.

– Вы не вспомните, что предопределило вашу страсть к картинам, к коллекционированию? Ведь у вас первое образование – техническое?

Александр: – Да. Но я с детства рисовал стенгазеты в школе, а в армии оформлял ленкомнаты. Я учился на физфаке. Кстати, в армии, куда меня забрали после первого курса, стала посещать мысль: перевестись бы в Театрально-художественный институт на дизайнерский факультет. Ну, физики, они, вы знаете, всегда лирики. Наши команды КВН были лучшие в университете. Перевестись не сложилось, я закончил физфак. А настоящий интерес к живописи появился на волне нашего с Инной знакомства. Да, Инна меня подтолкнула. Сначала это было интуитивно: нравится – не нравится. Этакое хождение на ощупь. Потом, когда в этом вопросе стал более-менее разбираться, стало понятно, что необходим более широкий взгляд на искусство. Поступил в Академию художеств в Санкт-Петербурге и не так давно закончил ее – факультет теории и истории искусств.

– Вы быстро нашли свою нишу в коллекционировании?

Александр: – Изначально пристрастия у нас с Инной были разные, к классической живописи я был довольно равнодушен. Но однажды в период нашего еще дилетантского собирательства мы зашли в Художественный салон, и Людмила Николаевна – продавец-консультант – завела нас в свои закуточки, где стояли реалисты, в том числе, как сейчас помню, большая постановочная «обнаженка» Ивана Стасевича пятидесятых годов. «Вот что надо покупать!» – сказала Людмила Николаевна. Я запомнил эти слова.

Инна: – Саша, эти слова произнесла я! Это я сказала тебе: «Вот что надо покупать!» Это была моя фраза! Нет, ну мне обидно... Людмила Николаевна лишь произнесла: «Посмотрите, какая красота».

Александр: – Да?.. Может, поэтому врезалось в память. Кстати, ту работу Стасевича мы так и не приобрели. Тогда эта пышная дама мне показалась чересчур вызывающей. Сейчас жалею. Картину купили какие-то москвичи и увезли в неизвестном теперь для всех нас направлении.

– Мир коллекционеров – закрытый мир. Вас быстро приняли в «команду»?

Александр: – Как сказать... Картины – это высокая, но страсть. Конечно, коллекционеры ревниво относятся к новичкам и вообще к удачам других, к чужим находкам и приобретениям.

– Мысль о подделках вас не тревожит?

Александр: – Белорусский соцреализм – это не те суммы, ради которых идут на подлог. Современники стоят дороже.

Инна: – Что меня очень печалит. Я обижаюсь за наших классиков.

– У вас есть эксперты, которым вы доверяете?

Александр: – Они были. Первый, кто очень помог, – художник Игорь Бархатков. Однажды он показывал свою коллекцию и упомянул имя классика белорусского изобразительного искусства Валентина Волкова. По моей реакции понял, что я не знаю этого художника, и сказал, почти не шутя: «Двойка!» Я к критике прислушался. Пришлось срочно заняться самообразованием.

– Инна, ваш музыкальный проект «Дядя Ваня» по-прежнему собирает залы?

Инна: – Сейчас Иван Вабищевич стоит перед новым творческим витком: «Дядя Ваня» будет петь по-новому, музыканты будут играть по-новому. Появился человек, который готов нам помогать, и материально в том числе. Но концерт 13 марта в концертном зале «Верхний Город» – это еще как прощание с прошлым.

– Вы, знаю, готовили участников для российского ТВ-проекта «Голос». А для музыкальных проектов белорусского ТВ?

Инна: – «Я пою» – мой любимый проект на нашем телевидении! Там очень грамотно с детками работают. Молодцы, что берут их из сложных семей, из детдомов. Но я конкретно сотрудничаю с проектом «Академия талантов» на Втором национальном канале. Он будет транслироваться по ОНТ начиная с апреля.

– Вы на Новый год приглашаете к себе в компанию певцов?

Инна: – Ну, Ваня может заехать. По-дружески...

Александр: – Может, у вас сложилось впечатление, что мы живем в пентхаусе и у нас по праздникам выступают артисты? Нет, у нас камерная двухкомнатная квартира с любимой гэдээровской мебелью 1960-х годов, которая когда-то стояла у бабушки.

– Что бы вы сказали Господу Богу, если бы оказались с Ним один на один?

Инна: – Всегда – спасибо. Спасибо, что чувствую его в своей жизни!

Александр: – Не знаю... Я видел много ответов публичных людей на этот вопрос... Конечно, я выразил бы благодарность за то, что дал возможность жить и чувствовать жизнь. Но... Почему, спросил бы я, почему, за что страдают на земле маленькие дети?!

Елена МОЛОЧКО.
Фото Евгения КОЛЧЕВА.

Народная Воля http://www.nv-online.info 6 САКАВІКА 2015 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 9 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.55 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 00.35 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.05 «Клуб редакторов».
10.40, 20.00 «Девичник». Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.45 «Гараж». Худ.фильм.
13.50, 15.55 «Снова один на всех». Худ.фильм.
15.15, 18.40 «Новости региона».
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
21.00 «Панорама».
21.45 «Форум».
22.45 «След». Сериал.
01.15 «День спорта».
01.25 «Подруги». Худ.фильм.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 10.05, 21.30 «Тэлебарометр».
09.05, 16.40 «Кулинар-2». Сериал.
10.35 «Понять и обезвредить».
11.10 «Ландыш серебристый». Сериал.
13.15 «Баффи – истребительница вампиров». Сериал.
15.40 «Comedy Woman».
17.50, 00.20 «Виртуозы». Сериал.
18.50 «Интерны». Сериал.
19.50 «Хочу в телевизор».
20.25 «Как я встретил вашу маму». Сериал.
20.55 «Реальный мир».
21.25 «КЕНО».
21.35 «Кости». Сериал.
23.30 «Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

07.15 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 16.20, 19.05, 23.30 "Калейдаскоп".
08.10, 17.30, 21.55 "Дыяблог".
08.40 "Усмешка Моны Лізы". Маст. фільм.
10.30 "Культпрасвет".
11.10 "Выклікаем агонь на сябе". Серыял.
16.30 "Камертон".
17.00 "Гваздзік". Серыял.
17.55 "Чараўнік Смарагдавага горада". Маст.фільм.
19.15 "Гусарская балада". Маст. фільм.
20.45 "Калыханка".
21.05 "Сто песень для Беларусі".
22.20 "Размаўляем па-беларуску".
22.50 "Подых струн".

Беларусь 5

07.00, 01.55 «PRO спорт. Новости».
08.00 Хоккей.
09.55, 12.45 Биатлон.
10.55 Баскетбол. НБА. «Кливленд»--«Финикс».
13.45 Вольная борьба. Гран-при на призы А.Медведя.
15.50 Спортивная гимнастика. Кубок мира. Даллас.
18.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
19.25 Хоккей. КХЛ. Четвертьфинал Западной конференции. Седьмой матч.
21.45 «Время футбола».
22.30 Смешанные единоборства.
01.00 Европейский покерный тур.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00, 11.10 «Гусарская баллада». Худ.фильм.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
12.00, 13.10 «Москва слезам не верит». Худ.фильм.
14.50 «Москва слезам не верит». Рождение легенды».
16.15 «Девчата». Худ.фильм.
18.20 «Обратный отсчет».
18.50 «Дело в тебе». Худ.фильм.
21.05 «Дело принципа».
22.15 «Укрытие». Худ.фильм.
00.20 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «В мире животных».
07.30 «Комната смеха».
08.20 «Медовый месяц». Худ. фильм.
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.25 «Утренняя почта».
12.05 «Сам себе режиссер».
12.50 «Смехопанорама».
13.20 «Моя планета».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.20 «Хор Турецкого. Мужской взгляд на любовь».
15.45, 17.00 «Смеяться разрешается».
18.05 «Когда поют мужчины». Праздничный концерт.
20.35 «Ожерелье». Худ.фильм.
22.25, 23.10 «Поздние цветы». Сериал.

НТВ-Беларусь

06.15 «Их нравы».
06.45 «Судебный детектив».
07.50, 08.20 «Дело врачей».
08.00, 10.00, 13.00, 19.00 «Сегодня».
09.00, 10.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.15 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.15 «Едим дома».
14.45 «Прокурорская проверка».
15.40 «Чиста вода у истока». Сериал.
19.30 «Говорим и показываем».
20.20 «Морские дьяволы. Смерч. Судьбы». Сериал.
22.05 «Тонкая штучка». Худ.фильм.
23.45 «Собственная гордость».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.50 «Большой завтрак».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 «Не ври мне!». Сериал.
13.50 «Большой город».
14.25 «Такова судьба».
15.10 «Другая страна».
15.50 «Пища богов».
16.50 «Вовочка-2». Сериал.
18.30 «Документальный проект».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.00 «Неделя спорта».
23.30 «Материк». Худ.фильм.
01.00 «Документальный спецпроект».

Мир

06.00 Мультфильмы.
07.50 «Римские каникулы». Худ. фильм.
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Интервью Ларисы Голубкиной».
10.30, 03.35 «Гусарская баллада». Худ.фильм.
12.20, 02.40 «Маленькие тайны больших людей». Док.сериал.
13.15, 00.15 «Соломенная шляпка». Худ.фильм.
16.15 «Деревенская комедия». Сериал.
20.15 «Пять невест». Худ.фильм.
22.15 «Укрощение строптивого». Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 13.25 "ПраСвет".
07.35, 18.45 "Форум".
08.15, 14.35 "Два на два".
08.45, 14.00 "Зона "Свабоды".
09.25, 16.25 "Mad Men. Утрапёныя-3". Серыял.
10.10 "Забароненыя галасы".
11.05 "Эксперт".
11.30, 22.45 "Кінаклуб: "Вайна ў акрузе Гарлан".
11.40, 22.55 "Вайна ў акрузе Гарлан". Маст.фільм.
15.10 "Рэвалюцыя... Слёзы Майдана". Рэпартаж.
15.30 "Забароненыя галасы". Дак. фільм.
17.10 "Час гонару". Серыял.
17.55 "Мова нанова: кавярня".
18.10 "Над Нёмнам".
18.30, 00.45 "Студыя "Белсат".
19.30, 20.00, 20.30 "Навіны".
19.35 "Свет".
19.50 "Агляд падзей культуры".
20.10 "Агляд медыяў".
20.15, 20.35 "Гарачы каментарый".
20.50 "Dэвайс".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Размова".
21.50 "Асабісты капітал".
22.15 "Рэмарка".

ВТОРНИК, 10 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.55 «Зона Х».
09.15, 22.05 «След». Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Девичник». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы-2».
13.05 «День в большом городе».
14.00 «Ночные ласточки». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 01.05 «Золотой капкан». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.15 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.50 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 00.40 «Тэлебарометр».
09.05, 16.45 «Кулинар-2». Сериал.
10.10 «Fitnews».
10.45, 21.35 «Кости». Сериал.
12.35 «Пингвины из Мадагаскара». Мультсериал.
13.30 «Выше крыши».
14.05, 18.55 «Интерны». Сериал.
15.10, 20.25 «Как я встретил вашу маму». Сериал.
15.45 «Comedy Woman».
17.55 «Виртуозы». Сериал.
20.55 «Реальный мир».
21.25 «Спортлото 6 из 49».
21.30 «КЕНО».
22.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Порту»–«Базель». Прямая трансляция.
00.45 «Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

07.15 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 15.40, 19.35, 01.25 "Калейдаскоп".
08.10, 18.20 "Робін з Шэрвуда". Серыял.
09.00 "Гусарская балада". Маст. фільм.
10.30, 19.10, 22.00 "Дыяблог".
11.00 "Трое ў лодцы, калі не лічыць сабаку". Маст.фільм.
13.05 "Подых струн".
13.45, 01.00 "Святло далёкай зоркі". Памяці актрысы тэатра і кіно Аляксандры Зіміной.
14.15 "Мы з джаза". Маст.фільм.
15.50 "Дзеці капітана Гранта". Маст.фільм.
17.15 "Размаўляем па-беларуску".
17.50 "Гваздзік". Серыял.
19.45, 21.00 "Нататкі піквікскага клуба". Серыял.
20.45 "Калыханка".
22.25 "Генерал". Маст.фільм.
00.05 "Уладзімір Гасцюхін. Паглыбленне".

Беларусь 5

07.00, 03.25 «PRO спорт». Новости.
07.45 «Время футбола».
08.25 Хоккей.
10.15, 13.15 Биатлон. Чемпионат мира. Спринт. Женщины.
11.45 Гандбол. SEHA-лига. «БГК им. Мешкова»–«Татран».
14.40 Смешанные единоборства.
17.10, 20.45 Баскетбол.
18.45 Биатлон. Чемпионат мира. Смешанная эстафета.
20.20 «Спорт-кадр».
22.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Реал»–«Шальке-04». Ответный матч.
00.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Порту»–«Базель». Ответный матч.
02.30 Европейский покерный тур.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Фазенда».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.15 «Время покажет».
16.50 «Давай поженимся».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Долгий путь домой». Сериал.
23.00 «Ангел или демон». Сериал.
23.55 «Вечерний Ургант».
00.30 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Вся Россия».
11.50, 20.55 «Обыкновенное чудо академика Зильбера».
12.50 «Каменская». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.10 «Особый случай».
18.00 «Люба. Любовь». Сериал.
18.55 «Пока станица спит». Сериал.
21.55, 23.10 «Взгляд из вечности». Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.05 «Дело врачей».
09.00, 10.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
12.00 «Суд присяжных».
13.15 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.15 «Дело вкуса».
14.45, 22.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
15.05 «Прокурорская проверка».
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
17.55 «Все будет хорошо!».
19.40 «Говорим и показываем».
20.45 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
22.45 «Анатомия дня».
23.35 «Можно, я буду звать тебя мамой?». Худ.фильм.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Анжелика, маркиза ангелов». Худ.фильм.
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 «Не ври мне!». Сериал.
13.50 «Центральный регион».
14.20 «Наше дело».
14.30 «Минск и минчане».
15.00 «Дальние родственники».
15.35 «Пища богов».
16.50 «Вовочка-2». Сериал.
18.35 «Вам и не снилось».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Невезучие». Худ.фильм.
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Умнее не придумаешь».
00.00 «Автопанорама».
00.20 «На том же месте в тот же час».
01.25 «Нина». Сериал.

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Общий интерес».
09.30 «Алые паруса». Худ.фильм.
11.05 «Деревенская комедия». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00, 23.00 «Новости».
13.20 «Дом без жертв». Док.сериал.
14.15 «Жизнь, которой не было». Сериал.
16.25, 00.35 «Слово за слово».
17.20, 03.40 «Беспокойный участок». Сериал.
19.25 «Два дня». Худ.фильм.
21.10, 23.15 «Журов». Сериал.
00.25 «Новости. Главная тема».
01.30 «Римские каникулы». Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 12.55, 14.00, 18.30, 23.35 "Студыя "Белсат".
07.15, 13.15 "Форум".
10.20, 16.20 "Асабісты капітал".
10.45 "Рэмарка".
11.20 "Дом". Серыял.
12.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
16.45 "Эксперт".
17.10 "Час гонару". Серыял.
18.00 "Відзьмо-невідзьмо".
19.00 "Рэпартэр".
19.30, 20.00, 20.30 "Навіны".
19.35 "Свет".
19.50 "Агляд падзей культуры".
20.10 "Агляд медыяў".
20.15, 20.35 "Гарачы каментарый".
20.50 "Сальда".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Размова".
21.50 "Два на два".
22.20 "Кукабака – вязень сумлення". Рэпартаж.
22.40 "Забароненыя галасы". Дак.фільм.

СРЕДА, 11 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.55 «Зона Х».
09.15, 22.05 «След». Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Девичник». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы-2».
13.05 "День в большом городе".
14.00 «Чудо». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 01.05 «Золотой капкан». Сериал.
17.35 «Белорусское времечко».
19.20, 00.15 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Актуальное интервью».
00.50 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.20 «Тэлебарометр».
09.05, 16.40 «Кулинар-2». Сериал.
10.10, 21.35 «Кости». Сериал.
11.10 «Я тебя обожаю...». Худ.фильм.
12.55 «Пингвины из Мадагаскара». Мультсериал.
13.50 «Интерны». Сериал.
15.20 «Как я встретил вашу маму». Сериал.
15.50 «Репортер».
17.50 «Виртуозы». Сериал.
18.50 «Кипяток».
19.10 Биатлон. Чемпионат мира. Индивидуальная гонка. Женщины. Прямая трансляция.
21.15 «Хочу в телевизор!».
21.25«Спортлото 5 из 36».
21.30 «КЕНО».
22.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Бавария»–«Шахтер». Прямая трансляция.
00.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Обзор.
01.10 «Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

07.15 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 14.00, 19.35, 00.30 "Калейдаскоп".
08.10, 16.30 "Робін з Шэрвуда". Серыял.
09.00 "Генерал". Маст.фільм.
10.40, 17.20, 22.00 "Дыяблог".
11.05, 19.45, 21.05 "Нататкі піквікскага клуба". Серыял.
13.05, 00.05 Памяці скульптара, заслужанага дзеяча мастацтваў Рэспублікі Беларусь Мікалая Рыжанкова. "Святло далёкай зоркі".
13.30 "Наперад у мінулае".
14.10 "Фронт". Маст.фільм.
16.00 "Гваздзік". Серыял.
17.50 "Дзеля жанчын, дзеля жанчын...". Міжнародны гала-канцэрт зорак аперэты.
20.45 "Калыханка".
22.30 "Я – актрыса". Маст.фільм.

Беларусь 5

03.35, 10.00, 16.50 Баскетбол. НБА. «Даллас»–«Кливленд».
05.45, 15.50 Биатлон.
06.40, 02.25 «PRO спорт». Новости.
07.40 «Спорт-кадр».
08.05 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Порту»–«Базель». Ответный матч.
11.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. «Реал»–«Шальке-04». Ответный матч.
13.35 «Козел про футбол».
13.50 Вольная борьба.
18.25 Хоккей.
20.35 Волейбол.
22.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответный матч. «Челси»–ПСЖ.
00.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответный матч. «Бавария»–«Шахтер».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Фазенда».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.15 «Время покажет».
16.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Долгий путь домой». Сериал.
23.00 «Ангел или демон». Сериал.
00.00 «Вечерний Ургант».
00.35 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Вся Россия».
11.50, 20.55 «Последняя миссия «Охотника».
12.50 «Каменская». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.10 «Особый случай».
18.00 «Люба, Любовь». Сериал.
18.55 «Пока станица спит». Сериал.
21.55, 23.10 «Взгляд из вечности». Сериал.
00.00 «Специальный корреспондент».

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.05 «Дело врачей».
09.00, 10.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
12.00 «Суд присяжных».
13.15 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.15 «Дело вкуса».
14.45, 22.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
15.05 «Прокурорская проверка».
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
17.55 «Все будет хорошо!».
19.40 «Говорим и показываем».
20.45 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.
22.45 «Анатомия дня».
23.35 «Морские дьяволы». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Невезучие». Худ.фильм.
10.15 «Дальние родственники».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 «Не ври мне!». Сериал.
13.50, 00.15 «Нина». Сериал.
15.45 «Пища богов».
16.50 «Вовочка-2». Сериал.
18.30 «Вам и не снилось».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Блондинка с амбициями». Худ.фильм.
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Горячий лед».
23.20 «Секретные территории».

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Сделано в СССР».
09.30, 01.35 «Необыкновенный город». Худ.фильм.
10.55 «Деревенская комедия». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00, 23.00 «Новости».
13.20, 03.00 «Красота на заказ». Док.сериал.
14.15 «Жизнь, которой не было». Сериал.
16.25, 00.40 «Слово за слово».
17.20, 03.55 «Беспокойный участок». Сериал.
19.25 «Пять невест».
21.25, 23.15 «Журов». Сериал.
00.25 «Новости. Главная тема».

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 07.55, 12.35, 13.30, 18.30, 00.15 "Студыя "Белсат".
07.25, 13.05 "Рэпартэр".
10.15, 15.50 "Два на два".
10.50, 16.25 "Кукабака – вязень сумлення". Рэпартаж.
11.05, 16.45 "Ранча". Серыял.
11.55 "Над Нёмнам".
12.10 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
17.30, 23.15 "Эксперт".
17.55 "Рэмарка".
18.55 "Асабісты капітал".
19.15 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
19.30, 20.00, 20.30 "Навіны".
19.35 "Свет".
19.50 "Агляд падзей культуры".
20.10 "Агляд медыяў".
20.15, 20.35 "Гарачы каментарый".
20.50 "Сальда".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Размова".
21.50 "Маю права".
22.10 "54%".
22.35 "Форум".
23.40 "Востраў Крым. Deja vu".

ЧЕТВЕРГ, 12 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.30 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.55 «Зона Х».
09.15, 22.05 «След». Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Девичник». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы-2».
13.05 "День в большом городе".
14.00 «Чудо». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 01.00 «Золотой капкан». Сериал.
17.35 «Белорусское времечко».
19.20, 00.15 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.50 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00 «Тэлебарометр».
09.05, 16.45 «Кулинар-2». Сериал.
10.10 «Белорусская кухня».
10.45 «Кости». Сериал.
11.45 «Разрушители мифов».
12.50 «Икра».
13.25 «Близкие контакты третьего рода». Худ.фильм.
15.50 «Перезагрузка».
17.55 «Виртуозы». Сериал.
18.55 «Хочу в телевизор!»
19.10 Биатлон. Чемпионат мира. Индивидуальная гонка. Мужчины. Прямая трансляция.
20.55 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/8 финала. «Вольфсбург»–«Интер». Прямая трансляция. (В перерыве – **21.45** «Спортлото 6 из 49».)
21.50 «КЕНО».
23.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/8 финала. «Фиорентина»–«Рома». Прямая трансляция.
01.00 «Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

07.15 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 13.55, 19.35, 00.10 "Калейдаскоп".
08.10, 16.50 "Падлетак". Маст. фільм.
09.25 "Я – актрыса". Маст.фільм.
11.00, 18.05, 22.05 "Дыяблог".
11.30, 19.45, 21.05 "Нататкі піквікскага клуба". Серыял.
13.25, 23.45 Памяці заслужанага артыста Рэспублікі Беларусь Паўла Дубашынскага. "Святло далёкай зоркі".
14.05 "Сустрэчы ў Букваедзе".
15.05 "Кола". Маст.фільм.
15.25 "Свет дзіўных сноў, як манускрыпт".
15.55 "Наперад у мінулае".
16.20 "Гваздзік". Серыял.
18.35 "Размаўляем па-беларуску".
19.05 "Сіла веры".
20.45 "Калыханка".
22.30 "З каханымі не разлучайцеся". Маст.фільм.

Беларусь 5

03.05, 12.15, 04.35 Баскетбол. НБА.
05.15, 01.00 Теннис. Турнир ВТА.
07.15 «PRO спорт. Новости».
08.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор ответных матчей 1/8 финала.
08.30 Биатлон. Чемпионат мира. Индивидуальная гонка. Женщины.
10.30 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
14.05, 16.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала.
17.55 «Мир английской премьер-лиги».
18.25 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
20.55, 23.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/8 финала.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Фазенда».
11.50 «Модный приговор».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.15 «Время покажет».
16.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 "Время".
21.05 «Долгий путь домой». Сериал.
23.00 «Ангел или демон». Сериал.
23.55 «Вечерний Ургант».
00.30 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Вся Россия».
11.50, 20.55 «Одесса. Герои подземной крепости».
12.50 «Каменская». Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.10 «Особый случай».
18.00 «Люба, Любовь». Сериал.
18.55 «Пока станица спит». Сериал.
21.55, 23.10 «Взгляд из вечности». Сериал.
00.00 «Вечер» с Владимиром Соловьевым».

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.05 «Дело врачей».
09.00, 10.15 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
12.00 «Суд присяжных».
13.15 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.15 «Дело вкуса».
14.45, 22.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
15.05 «Прокурорская проверка».
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
17.55 «Все будет хорошо!».
19.40 «Говорим и показываем».
20.45 «Морские дьяволы. Смерч. Судьбы». Сериал.
22.45 «Анатомия дня».
23.20 «Морские дьяволы». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Блондинка с амбициями». Худ.фильм.
10.10 «Добро пожаловаться».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 «Не ври мне!». Сериал.
13.50, 00.15 «Нина». Сериал.
15.45 «Пища богов».
16.50 «Вовочка-2». Сериал.
18.30 «Вам и не снилось».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Ямакаси: самураи наших дней». Худ.фильм.
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Тайны мира».
23.55 «Автопанорама».

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Как дела?».
09.30, 01.20 «Соленый пес». Худ.фильм.
11.00 «Деревенская комедия». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00, 23.00 «Новости».
13.20, 02.45 «Маленькие тайны больших людей». Док.сериал.
14.15 «Жизнь, которой не было». Сериал.
16.25 «Слово за слово».
17.20, 03.40 «Беспокойный участок». Сериал.
19.25 «Не пытайтесь понять женщину». Худ.фильм.
21.20, 23.15 «Журов». Сериал.
00.25 «Новости. Главная тема».
00.35 «Культпросвет».

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 12.40, 13.40, 00.05 «Студыя "Белсат".
07.25, 13.05 "Асабісты капітал".
07.45, 13.25 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
10.20, 16.00 "Маю права".
10.40 "54%".
11.05, 16.20 "Форум".
11.45, 17.00 "Забароненыя галасы". Дак.фільм.
17.55 "Востраў Крым. Deja vu". Дак.фільм.
19.30, 20.00, 20.30 "Навіны".
19.35 "Свет".
19.50 "Агляд падзей культуры".
20.10 "Агляд медыяў".
20.15, 20.35 "Гарачы каментарый".
20.50 "Сальда".
21.00 "Аб'ектыў".
21.25 "Размова".
21.50 "Рэпартэр".
22.15 "Відзьмо-невідзьмо".
22.45 "Будучыня працуе". Дак.фільм.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

9 – 15 сакавіка

"Чорная панна Нясвіжа"

МІНСК

ТЭАТРЫ

Нацыянальны акадэмічны тэатр Янкі Купалы
10 – "Чорная панна Нясвіжа".
11 – "Вячэра з прыдуркам". "ГендэльБах" (Малая сцэна, Кастрычніцкая,5).
12 – "Выкраданне Еўропы, альбо Тэатр Уршулі Радзівіл".
14 – "Чорная панна Нясвіжа".

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
10 – "Тры Жызэлі".
11 – "Купала. Кругі раю".
12 – "Сталіца Эраўнд".
13 – "Дажыць да прэм'еры".
14 – "Мабыць?".
15 –"Гісторыя двух сабак" – 12.00. "Кантракт" – 19.00.

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
10 – "Тоска".
11 – "Баядэрка" – 19.00. Залатыя старонкі кантавай культуры Беларусі XVII–XVIII стагоддзяў – 19.30 (Канцэртная зала імя Л.П.Александроўскай).
12 – "Мадам Баттерфляй".
13 – "Кащей Бессмертный". "Шехеразада".
14 – "Иоланта".
15 – "Лауренсия".

Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
10 – "Голубая камея".
11 – "Обыкновенное чудо".
12 – "Цыганский барон".
13 – "Сон Дон Кихота".
14 – "Буратино.by" – 11.30. "Шалом Алейхем!" – 19.00.
15 – "Золотой Цыпленок" – 11.30. "Тайный брак (Граф Люксембург)" – 19.00.

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
10 – "Пойманный сетью".
11, 12 – **Премьера!** Евгений Гришковец "Шепот сердца".
11 – "Он и Она" (Малая сцэна).
12 – "Эдип" (Малая сцена).
13 – "Проделки Ханумы".
14 – "Лев зимой".
15 – "Viva commedia!".

Драматычны тэатр Беларускай Арміі
11 – "Не покидай меня".
13, 14 – "Ромео и Джульетта".

Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
10 – "Веселый кирмаш".
11 – "Квадратура круга".
12 – "Любовь студента".
13 – "Любовь втроем".
14 – "Козий остров".
15 – "Василиса Прекрасная" – 11.30. "Саня, Ваня, с ними Римас" – 19.00.

Тэатр-студыя кінаакцёра
10 – "Анна Снегина".
11, 12 – "Средство Макропулоса".
13 14 – "...Забыть Герострата!".
15 – "Очень простая история".

Сучасны мастацкі тэатр
12 – "Комедия о скупердяе".
13 – "Плачу за удовольствие".
14 – "Фигаро.tut".
15 – "Золушка" – 14.30."Любовь и голуби" – 19.00.

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
10, 11, 14 – ***Гастролі Магілёўскага абласнога тэатра лялек.*** "Самый маленький самолет на свете" – 11.00, 14.00.
12, 13, 15 – ***Гастролі Магілёўскага абласнога тэатра лялек.*** "Похищение сокровищ" – 11.00, 14.00.

Новы драматычны тэатр
10 – "Счастье мое...".
14 – "Не все коту масленица".
15 – "Дамское танго".

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр імя Ленінскага камсамола Беларусі
11, 14 – "Купер".
12 – "Палата бизнес-класса".
13, 14 – "Рони и Бирк".
15 – "Малыш и Карлсон, который живет на крыше".

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Я.Коласа
10 – "Залатое сэрцайка" – 10.00, 13.00. "Загадкавыя варыяцыі" – 19.00.
11, 12 – "Рамэа і Джульета".
13 – "Гарольд і Мод".
14 – "Што баліць?".

ГОМЕЛЬ

Гомельскі абласны драматычны тэатр
12 – "Театр".
13 – "Любовь под вязами".
14 – "Между небом и землей".
15 – "Морозко" – 12.00. "Горько!" – 19.00.

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
13 – "Эта ...-любовь! (Курица)".
14, 15 – "На всякого мудреца довольно простоты".
15 – "Жили-были две лисички".

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны тэатр драмы і камедыі імя Дуніна-Марцінкевіча
12 – "Влюбись не глядя!"
13, 14 – "Норд-ост".
15 – "Не такой, как все".

ПЯТНІЦА, 13 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.50 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.15 **«След».** Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 19.55 **«Девичник».** Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы-2».
13.05 «День в большом городе».
14.00 **«Чудо».** Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 00.20 **«Золотой капкан».** Сериал.
17.25 “Terra incognita. Беларусь неизвестная”.
17.55, 21.45 “Наши”.
18.10 “Большой репортаж”.
21.00 «Панорама».
21.55 **«Полынь – трава окаянная».** Худ.фильм.
00.05 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.15 «Тэлебарометр».
09.05, 16.35 **«Кулинар-2».** Сериал.
10.10 «Копейка в копейку».
10.45 **«Крадущийся тигр, затаившийся дракон».** Худ.фильм.
13.00 «Я хочу это увидеть».
13.35 **«Семь лет в Тибете».** Худ. фильм.
15.55 «Вот это да!».
17.45 **«Виртуозы».** Сериал.
18.45 «Кипяток».
19.10 Биатлон. Чемпионат мира. Эстафета. Женщины. Прямая трансляция.
21.00 «КЕНО».
21.20 «Хочу в телевизор».
21.55 «Экстрасенсы ведут расследование».
23.05 «Репортер».
23.50 **«Омен».** Худ.фильм.

Беларусь 3

07.15 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 19.10, 23.20 “Калейдаскоп”.
08.10, 15.55 **“Падлетак”.** Маст. фільм.
09.25 **“З каханымі не разлучайцеся”.** Маст.фільм.
10.35, 17.10 “Дыяблог”.
11.05 **“Нататкі піквікскага клуба”.** Серыял.
13.05 “Персона”.
13.20 “Сіла веры”.
13.45 “Аўтограф”.
14.15 “Зачараваны хлопчык”. Мультфільм.
15.00 “Навукаманія”.
15.25 **“Гваздзік”.** Серыял.
17.40 “Вясна ў Маладзечне”. Святочны канцэрт.
19.20 **“Любоў”.** Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.
21.05 **“Шарада”.** Маст.фільм.
22.55 “Камертон”.

Беларусь 5

07.00, 03.00 «PRO спорт. Новости”.
07.45, 00.00 Теннис. Турнир ВТА. Индиан-Уэллс.
09.50 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Полуфинал. Четвертый матч.
11.40 Баскетбол. НБА.
13.35, 21.40 Биатлон.
15.25 «Фактор силы».
15.55 «Овертайм».
16.25 Хоккей. КХЛ. Полуфинал Восточной конференции. Первый матч.
18.50 «Пит-стоп».
19.25 Хоккей. КХЛ. Полуфинал Западной конференции. Второй матч.
23.10 Европейский покерный тур.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Фазенда».
11.55 «Модный приговор».
13.10 «Мужское/Женское».
14.05 «Учиться жить».
14.35 «Время покажет».
16.15 **«Гараж».** Худ.фильм.
18.20 «Жди меня. Беларусь».
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 **«Один день».** Худ.фильм.
23.05 «Что? Где? Когда?» в Беларуси».
00.25 «Вечерний Ургант».
01.15 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Вся Россия».
11.50, 21.00 «Главная сцена». Специальный репортаж».
12.50 **«Каменская».** Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.10 «Особый случай».
18.00 **«Люба, Любовь».** Сериал.
18.55 **«Пока станица спит».** Сериал.
22.00, 23.30 «Главная сцена».
00.30 **«Я тебя никогда не забуду».** Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.05 «Дело врачей».
09.00, 10.15 **«Возвращение Мухтара».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
12.00 «Суд присяжных».
13.15 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.15 «Дело вкуса».
14.45 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
15.05 «Прокурорская проверка».
16.20 **«Улицы разбитых фонарей».** Сериал.
17.55 «Все будет хорошо!».
19.40 «Говорим и показываем».
20.45 **«Наставник».** Худ.фильм.
00.10 **«Морские дьяволы».** Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 **«Ямакаси: самураи наших дней».** Худ.фильм.
10.05 «Дальние родственники».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 **«Не ври мне!».** Сериал.
13.50 **«Нина».** Сериал.
15.40 «Пища богов».
16.50 **«Вовочка-2».** Сериал.
18.35 «Такова судьба».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Шальные деньги».** Худ.фильм.
22.10 «Смотреть всем!».
23.00 «Территория заблуждений».
00.25 «Большая игра».
01.10 **«Веселые и загорелые».** Худ.фильм.

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Истории из жизни».
09.30, 01.00 **«Мы жили по соседству».** Худ.фильм.
11.00 **«Деревенская комедия».** Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.20 «Маленькие тайны больших людей». Док.сериал.
14.15 **«Жизнь, которой не было».** Сериал.
16.25 «Секретные материалы».
17.20, 04.05 **«Адвокатессы».** Сериал.
19.25 «Земля. Территория загадок».
20.50 **«Вий».** Худ.фильм.
22.15 **«Проклятая».** Худ.фильм.
00.20 «Высокие отношения».
02.30 **«Черевички».** Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 12.25, 13.25, 18.30, 00.50 «Студыя “Белсат”.
07.25, 12.50 “Два на два”.
10.20, 15.45 “Рэпартэр”.
10.50, 16.10 “Відзьмо-невідзьмо”.
11.15 “Палігон”. Дак.фільм.
12.05 “Кукабака – вязень сумлення”. Рэпартаж.
16.40 “Будучыня працуе”. Дак.фільм.
18.05 “54%”.
18.55 “Маю права”.
19.15 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.10 “Агляд медыяў”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Dэвайс”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.25 “Размова”.
21.50 “ПраСвет”.
22.25 “Блакада Ленінграда». Дак.фільм.
23.20 **“Дом”.** Серыял.

ФЭСТ

Спосаб падкрэсліць сваю нацыянальную адметнасць

У Мінску працягваецца фестываль беларускай паштоўкі Post Scriptum.

Фэст прымеркаваны да 14 лютага і 8 Сакавіка. Кожны наведвальнік, акрамя таго, што мае магчымасць паглядзець, як змянялася беларуская паштоўка з цягам часу, можа паўдзельнічаць і ў выбары лепшай аўтарскай работы Post Scriptum. Наведвальніку выставы даюць бюлетэнь для галасавання, і ён абірае найлепшую, на яго густ, паштоўку. Падвядзенне вынікаў конкурсу адбудзецца 7 сакавіка а 17-й гадзіне ў Музеі гісторыі беларускага кіно (вул.Свярдлова, 4).

Куратар фэсту Ягор Сурскі сцвярждае, што цікавасць да паштоўкі ў нашым грамадстве патроху аднаўляецца.

– Ад самага пачатку, як з’явіліся паштоўкі (а гэта канец XIX стагоддзя), да іх ставіліся скептычна: маўляў, адкрыты ліст, губляецца інтымнасць, асабістасць, кожны супрацоўнік пошты можа яго прачытаць, – кажа Ягор Сурскі. – Аднак карэспандэнцыя такога кшталту зрабілася папулярнай неймаверна хутка. Канечне, цяпер зручней адправіць віншаванне смс-паведамленнем ці знайсці электронную паштоўку. Аднак шмат хто абірае стары спосаб – звычайную паштоўку, бо ёсць у гэтым свая ўнікальнасць: почырк, прадметнасць – тое, што сучасныя тэхналогіі перадаць не ў стане. У Японіі, дарэчы, вельмі папулярныя самаробныя паштоўкі, якія людзі дасылаюць адзін аднаму. Урэшце, беларуская паштоўка – яшчэ адзін спосаб падкрэсліць сваю нацыянальную адметнасць.

УСМІХНІЦЕСЯ!

***

За вячэрай муж хваліць жонку: “Ты ў мяне такая малайчына! Прыйшоў дадому і бачу: усюды чысціня, посуд памыты, абед прыгатаваны, і, галоўнае, цябе ў хаце няма”.

***

Калі не будзеш хадзіць да родзічаў на вяселлі і хрэсьбіны, яны не прыйдуць на тваё пахаванне.

***

Аднойчы сусед сказаў свайму сябру:

– Беднавата жывеш ты, Іван, няма ў цябе ні дачы, ні машыны, ні гаража.

Той яму ў адказ:

– Затое ў мяне многа вольнага часу.

***

Адзін вельмі скупы чалавек, каб не аддаваць грошы суседу, узяў ды памёр.

***

Маці гаворыць сыну:

– Не плач, ты ўжо не маленькі.

Чуе ў адказ:

– Дэльфін таксама вялікі, а пішчыць, як маленькае дзіця.

***

Адзін хлопец спытаўся ў сваёй дзяўчыны:

– А чаму ты носіш такія вузкія джынсы?

– А каб хутка не сцягнулі.

Хлопец:

– У сэнсе, каб не скралі?

– Ага, ты правільна зразумеў.

***

Калі ў цябе шмат грошай, то многае навокал здаецца танным.

Даслаў Аляксей БУЦЬКО.
Гродна.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

КАНЦЭРТЫ

Белдзяржфілармонія
Вялікая зала

10 – Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Рэспублікі Беларусь. Галоўны дырыжор – народны артыст Беларусі ***Аляксандр Анісімаў***.

11 – “Сябры і вучні запрашаюць...”. Юбілейны вечар дырыжора ***Пятра Вандзілоўскага***.

12 – “Сэрца танга”. Orquesta pasional (Масква): ***Дзмітрый Каваленка*** (бандaнэон), ***Канстанцін Дорахаў*** (скрыпка), ***Міхаіл Кафанаў*** (фартэпіяна), ***Яўген Казлоў*** (кантрабас).

13 – Юбілейны канцэрт да 55-годдзя Заслаўскай дзіцячай школы мастацтваў.

14 – “Шэдэўры сусветнага арганнага мастацтва”. ***Расціслаў Выграненка*** (Беларусь, Польшча).

8 – Святочны канцэрт. Нацыянальны акадэмічны народны аркестр Рэспублікі Беларусь імя І.Жыновіча. Саліст – лаўрэат міжнародных конкурсаў ***Ігар Задарожны.***

Малая зала

10 – Канцэрт камернай музыкі. Выканаўцы – навучэнцы струннага аддзялення Гімназіі-каледжа мастацтваў імя І.В.Ахрэмчыка.

11 – Нацыянальны акадэмічны народны хор імя Г.Цітовіча. Мастацкі кіраўнік і галоўны дырыжор – народны артыст Беларусі ***Міхаіл Дрынеўскі***.

12 – “Музыка Залескай сядзібы”. Ансамбль салістаў “Класік-Авангард”.

13 – Канцэрт камернай музыкі. Канцэрт студэнтаў кафедры струнных смычковых інструментаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі.

14 – Канцэрт-прэзентацыя зборнікаў для фартэпіяна кампазітара ***Аліны Безенсон***.

15 – Абанемент №5 “Нас яднае хор”. З удзелам дзіцячых і маладзёжных харавых калектываў.

СУББОТА, 14 МАРТА

Беларусь 1

06.55 “Існасць”.
07.25 **«Полынь – трава окаянная».** Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Клуб редакторов».
09.50 «Кулинарная дипломатия».
10.20, 23.40 **«Немного не в себе».** Сериал.
11.25 «О еде!».
12.10 «Истории ремонта».
12.45 «Здоровье».
13.25 «БеларусьLIFE».
13.50, 00.50 «Большая разница».
15.15 «Новости региона».
15.35 **«Девушка средних лет».** Сериал.
19.00, 21.40 «Я могу!».
21.00 «Панорама».
21.50 **«Кружовник».** Худ.фильм.
00.40 «День спорта».

Беларусь 2

06.55 **«Труффальдино из Бергамо».** Худ.фильм.
09.10 «Белорусская кухня».
09.50, 21.10 «Тэлебарометр».
09.55 «Клуб Винкс: школа волшебниц».
10.15 «Научное шоу профессора Открывашкина».
10.45 «Пингвины из Мадагаскара». Мультсериал.
11.40 «Копейка в копейку».
12.25 «Экстрасенсы ведут расследование».
13.35 «Вот это да!».
14.10 **«Баффи – истребительница вампиров».** Сериал.
16.35 «Разрушители мифов».
17.40 «Икра».
18.25 Биатлон. Чемпионат мира. Эстафета. Мужчины. Прямая трансляция.
19.55 «Comedy Woman».
21.00 «Спортлото 6 из 49».
21.05 «КЕНО».
21.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
21.50 **«127 часов».** Худ.фильм.
23.35 **«Семь лет в Тибете».** Худ. фильм.

Беларусь 3

07.45, 14.20, 16.50, 23.50 “Калейдаскоп”.
07.55 **“Любоў”.** Маст.фільм.
09.20 “Камертон”.
09.50 **“Батальёны просяць агню”.** Серыял.
14.30 “Размаўляем па-беларуску”.
15.00 **“Прынц за сямю морамі”.** Маст.фільм.
16.25 “Навукаманія”.
17.00 “Сустрэчы на Чырвонай, 4”.
18.00 “Дыяблог P.S.”.
18.30 **“Не страляйце ў белых лебядзяў”.** Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.
21.00 **“Чалавек, які занадта шмат ведаў”.** Маст.фільм.
22.10 **“Прывід оперы”.** Маст.фільм.

Беларусь 5

03.35, 12.25, 03.05 Баскетбол. НБА.
05.45, 19.05, 00.00 Теннис.
07.15 «PRO спорт. Новости».
08.15 Биатлон. Чемпионат мира.
09.50 «Овертайм».
10.25 Хоккей. КХЛ. Полуфинал Западной конференции. Второй матч.
14.20 «Фатор силы».
14.55 Футбол. Суперкубок Беларуси.
16.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Полуфинал. Пятый матч.
20.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Бернли»–«Манчестер Сити».
22.25 «Пит-стоп».
22.50 Формула-Е. Гран-при Майами.
05.20 Европейский покерный тур.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.25 «Здоровье».
10.25 «Идеальный ремонт».
11.25 «Умницы и умники».
12.10 **«Золотой теленок».** Худ.фильм.
15.15 «Рассмеши комика».
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Ералаш».
16.50 «100 миллионов».
17.45 «Я пою!».
21.05 «Сегодня вечером».
23.05 «Легенды. Live».
23.50 **«Явление».** Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 «Наука 2.0».
07.55 **«Откройте, это я!».** Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.10 «Танцы» с Максимом Галкиным».
11.45 «Субботник».
12.25 **«Я тебя никогда не забуду».** Худ.фильм.
14.20 **«Сицилианская защита».** Худ.фильм.
17.10 «Субботний вечер».
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
20.45 **«Ищу попутчика».** Худ.фильм.
22.30 «Танцы со звездами».

НТВ-Беларусь

06.05 **«ЧС – чрезвычайная ситуация».** Сериал.
06.50, 08.20 **«Груз».** Сериал.
08.00, 10.00, 13.00 «Сегодня».
08.50 «Врачебные тайны плюс».
09.25 «Дело вкуса».
10.20 «Главная дорога».
11.05 «Поедем, поедим!».
11.55 «Квартирный вопрос».
13.25 «Холод».
14.20 **«Версия».** Сериал.
16.05 «Профессия – репортер».
16.30 **«Улицы разбитых фонарей».** Сериал.
18.10 «Следствие вели...».
19.00 «Центральное телевидение».
20.05 «Новые русские сенсации».
22.10 «Ты не поверишь!».
23.10 **«Хозяин».** Сериал.
00.55 «Настоящий итальянец».

СТВ

06.00 **«Шальные деньги».** Худ. фильм.
07.35 «Тайны мира».
08.30 «Приключения дилетанта».
09.00 «Умнее не придумаешь».
10.00 «Секретные территории».
11.00 «Минск и минчане».
11.35, 00.25 **«Шерлок Холмс и доктор Ватсон: знакомство».** Худ. фильм.
13.00 «Дальние родственники».
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40 «Вам и не снилось».
16.20 «Дорогая передача».
16.45 «Наше дело».
17.00 «Большой город».
17.40 Концерт Михаила Задорнова.
18.20 «На том же месте в тот же час».
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 **«Крабат. Ученик колдуна».** Худ.фильм.
22.15 «Звездный ринг».
23.30 «Документальный проект».

Мир

06.00, 08.40 Мультфильмы.
08.10 «Союзники».
09.05 «Скажите, почему?».
09.30 «Ой, мамочки».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Любимые актеры».
10.45 **«Вий».** Худ.фильм.
12.10, 01.50 «Земля. Территория загадок». Док.сериал.
13.20 **«Предчувствие».** Худ.фильм.
15.15 «Культпросвет».
16.15 **«Утесов. Песня длиною в жизнь».** Сериал.
21.55 **«Так она нашла меня».** Худ.фильм.
23.45 **«Проклятая».** Худ.фильм.
02.50 **«Сердца четырех».** Худ.фильм.
04.35 «Маленькие тайны больших людей». Док.сериал.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 21.00, 01.10 “Студыя “Белсат”.
07.25 “Маю права”.
07.45, 16.55 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
10.20, 00.45 “ПраСвет”.
10.55 “Казкі для дзетак”.
11.35 “Сага старадаўняй пушчы”.
12.30 “Два на два”.
13.00 “Асабісты капітал”.
13.20 Канцэрт Зміцера Вайцюшкевіча.
13.55 “Будучыня працуе”. Дак.фільм.
15.20 **“Дом”.** Серыял.
17.05 “Рэпартэр”.
17.30 “Беларусы ў Польшчы”.
17.50, 00.45 “Рэмарка”.
18.20 **“Час гонару”.** Серыял.
19.05 **“Mad Men. Утрапёныя-4”.**
19.55 “Мова нанова: рэклама”.
20.15 “Невядомая Беларусь”: “Палута Бадунова: успомніць і не забыць”. Дак.фільм.
21.10 “Людскія справы: вайна побач з намі”.
21.40 **“Алі”.** Маст.фільм.
00.15 “Відзьмо-невідзьмо”.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 15 МАРТА

Беларусь 1

07.20 **«Кружовник».** Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40 «XXL WOMAN TV».
10.15, 00.05 **«Немного не в себе».** Сериал.
11.25 «О еде!».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Зона Х».
13.05 «Тайны следствия».
13.35 «Коробка передач».
14.15 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
14.45 «Наши».
15.15 «Твой город».
15.30 «Вокруг планеты».
16.15 «Большой репортаж».
16.50 «Выход есть».
17.25 **«Дочки-матери».** Худ.фильм.
21.00 «Главный эфир».
21.55 «Навіны надвор’я».
22.15 **«Любовь приходит не одна».** Худ.фильм.

Беларусь 2

07.05 **«Крадущийся тигр, затаившийся дракон».** Худ.фильм.
09.00 «Выше крыши».
09.35 «Пингвины из Мадагаскара». Мультсериал.
10.35 «Fitnews».
11.15, 20.25 «Тэлебарометр».
11.20 «Ваше лото».
11.50 «Пятерочка».
12.00 «Понять и обезвредить».
12.55 **«Ландыш серебристый».** Сериал.
14.40 «Я хочу это увидеть!».
15.25 Биатлон. Чемпионат мира. Масс-старт. Женщины. Прямая трансляция.
16.20 **«127 часов».** Худ.фильм.
18.10 Биатлон. Чемпионат мира. Масс-старт. Мужчины. Прямая трансляция.
19.15 “Суперлото”.
20.05 “Кипяток”.
21.00 “Спортлото 5 из 36”.
21.05 “КЕНО”.
21.30 **«Возвращение универсального солдата».** Худ. фильм.
23.05 «Перезагрузка».
23.50 **«Омен».** Худ.фильм.

Беларусь 3

08.00, 12.25, 16.40, 23.55 “Калейдаскоп”.
08.10 **“Не страляйце ў белых лебедзяў”.** Маст.фільм.
10.25 “Подых струн”.
11.05 “Наперад у мінулае”.
11.30 “Сто песень для Беларусі”.
12.35 “Лёс гігантаў”.
13.00 **“Шарада”.** Маст.фільм.
14.55 “Раман з лёсам”.
15.20 “Каб любіць Беларусь...”. Канцэрт ансамбля народнай музыкі “Бяседа”.
16.50 **“Олівер Твіст”.** Маст.фільм.
18.40, 23.20 “Культпрасвет”.
19.15 **“Раба кахання”.** Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.
21.00 **“Сустрэча напрыканцы зімы”.** Маст.фільм.
22.20 Творчы вечар народнага артыста СССР Расціслава Янкоўскага.

Беларусь 5

06.15, 08.30, 05.00 «PRO спорт. Новости».
06.30, 01.30 Теннис. Турнир ВТА.
08.45 Формула-Е. Гран-при Майами.
09.55 Футбол. Суперкубок Беларуси.
11.45, 21.05 Биатлон. Чемпионат мира.
13.15, 23.45 Баскетбол. НБА.
15.05 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Полуфинал. Пятый матч.
16.55 Хоккей. КХЛ. Полуфинал Западной конференции. Третий матч.
19.00 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Юнайтед»–«Тоттенхэм».
22.10 Гандбол. SEHA-лига. «Металлург»–«БГК им.Мешкова».

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
09.55 «Пока все дома».
10.45 «Фазенда».
11.20 «Ералаш».
11.30 «Брэйн-ринг».
12.40 «Сергей Юрский. «Я пришел в кино как клоун».
13.40 «Голос. Дети».
16.15 «Новости спорта».
16.20 «Первая мировая».
17.10 «Точь-в-точь!».
20.00 «Контуры».
21.05 **«Любит не любит».** Худ. фильм.
22.40 «Идеальное свидание».
23.35 **«Джулия».** Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.15 **«Ищу попутчика».** Худ.фильм.
09.00 **«Моя любовь».** Худ.фильм.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Сам себе режиссер».
12.10 «Смехопанорама».
12.40 «Утренняя почта».
13.20 «В мире животных».
14.20 «Не жизнь, а праздник».
15.10 **«Дуэль».** Худ.фильм.
16.50 **«Красотка».** Худ.фильм.
18.35 «Смеяться разрешается».
21.55 **«Два мгновения любви».** Худ. фильм.
23.45 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.00 **«ЧС – чрезвычайная ситуация».** Сериал.
06.50, 08.20 **«Груз».** Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.50 «Медицинские тайны».
09.25 «Едим дома!».
10.20 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники».
11.50 «Дачный ответ».
13.15 «Я худею!»
14.10 **«Версия».** Сериал.
16.20 **«Улицы разбитых фонарей».** Сериал.
18.00 «Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю».
20.00 **«Взрыв из прошлого».** Худ. фильм.
23.30 «Список Норкина».

СТВ

06.15 **«Студенты international».** Сериал.
07.25 «Добро пожаловаться».
07.45, 16.50 «Автопанорама».
08.10 **«Крабат. Ученик колдуна».** Худ.фильм.
10.15 «Чистая работа».
11.00 «Большой завтрак».
11.40 «На 10 лет моложе».
12.10, 00.45 **«Шерлок Холмс и доктор Ватсон: кровавая надпись».** Худ.фильм.
13.30, 16.30 «24 часа».
13.40 «Здравствуйте, доктор!».
14.15 «Территория заблуждений».
16.00 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
20.40 **«Телохранитель».** Худ.фильм.
23.00 «Документальный проект».

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 Мультфильмы.
09.05 «Знаем русский».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15, 02.15 **«Танцуй, танцуй».** Худ.фильм.
12.50 **«Человек с бульвара Капуцинов».** Худ.фильм.
14.40, 04.40 «Маленькие тайны больших людей». Док.сериал.
16.15, 22.00 **«Загадочные убийства Агаты Кристи».** Сериал.
21.00 «Вместе».
22.35 **«Не пытайтесь понять женщину».** Худ.фильм.
00.25 **«Предчувствие».** Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00 “Студыя “Белсат”
07.10, 12.40 “ПраСвет”.
07.45, 10.55 “Казкі для дзетак”.
08.25 “Рэмарка”.
08.55 “Палута Бадунова. Успомніць і не забыць”. Дак.фільм.
09.40 “Беларусы ў Польшчы”.
09.55, 17.30 “Два на два”.
10.30 “Рэпартэр”.
11.35 **“Тры шалёныя нулі”.** Серыял.
12.00 “Мова нанова: рэклама”.
12.15 “54%”.
13.15, 00.00 **“Mad Men. Утрапёныя-4”.** Серыял.
14.05 “Блакада Ленінграда”.
14.55 **“Алі”.** Маст.фільм.
18.00 “Людскія справы: вайны побач з намі”.
18.35 **“Час гонару”.** Серыял.
19.20 “Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча”.
19.45 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
20.00 “Эксперт”.
20.30 “Песні вайны”. Дак.фільм.
21.25 “Кінаклуб: “Ціхі хаос”.
21.35 **“Ціхі хаос”.** Маст.фільм.
23.25 “Востраў Крым. Deja vu”.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб’явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 5.03.2015 у 17.00. Аб’ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25440 экз. Заказ №908.